

VAJNORSKÉ *novinky*

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

3 - 4 / 2024
ročník XXXIII
—
nepredajné

**Vajnory
na jar krásne
rozkvitli**

**Rozhovor
s ochrankyňou
života a práce
včielok**

**Vyhodnotenie
participatívneho
rozpočtu**

V čísle sa dočítate

Str. 3	Príhovor starostu	Str. 16 – 17	Generál M. R. Štefánik zahynul pred vyše storočím
Str. 4	Participatívny rozpočet vyhral tento rok projekt revitalizácie okolia kaplnky; Miestne zastupiteľstvo schválilo Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2023 – 2032	Str. 18 – 19	Príbehy vajnorského kroja (2) – Dzeci naše vajnorské...
Str. 5	Čo na to starosta	Str. 20 – 21	Hovoríme s pani knihovničkou našej knižnice Helenou Paulenovou; Vajnorské novinky v Európskom parlamente
Str. 6	Vajnорáci diskutovali s primátorom Matúšom Vallom	Str. 22 – 23	Lésola, lésola, Kvjetní ňedzela; Výročie príchodu Ferdiša Jurigu do Vajnор
Str. 7	Prezidentka SR Zuzana Čaputová navštívila posádku NFIU vo Vajnорoch; Členstvo v NATO jednoznačne vyjadruje naše civilizačné, hodnotové a geopolitické ukotvenie	Str. 24 – 25	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (21); Stretnutie členov a priaznivcov Slovenského Červeného kríža vo Vajnорoch
Str. 8	Vo Vajnорoch sme si pripomenuli výročie oslobodenia Bratislavy; Vyhodnotenie súťaže o najkrajšiu kraslicu pre rok 2024	Str. 26.	Ako bolo na Vajnорskej vínnej muške 2024
Str. 9	Voda z Vajnорských rybníkov spôsobuje škody v okolí	Str. 27	Aj pri návšteve vinohradu sa patrí správať slušne
Str.10 – 11	Vajnory túto jar nádherne rozkvitli	Str. 28 – 30	Hovoríme s pani Beatou Veverovou, starostlivou ochrankyňou života a práce včielok (1)
Str. 12 – 13	Voľby prezidenta Slovenskej republiky; Vajnorské deti sa zapájajú do športových aktivít	Str. 31	Do materskej školy prišla jar; Škôlkari navštívili našu knižnicu; Korčuľovanie ako relax, Šiestaci na plaveckom kurze
Str. 14	Milí priatelia, dôchodcovia a seniori žijúci vo Vajnорoch; Legendárny vajnorský bežec František Grebečí na bratislavskom maratóne; Pozvánka pre členov na zhromaždenie pozemkového spoločenstva Vajnory	Str. 32	Pár zážitkov z našej škôlky
Str. 15	Medzinárodný deň žien sme si pripomenuli aj s vajnorskými seniorkami; Ďakujem našim učiteľkám a učiteľom za ich obetavú prácu; Pozvánka na Salón v Dobrej lipe – Milan Rastislav Štefánik	Str. 33	Ako v mestskej časti bezpečne jazdiť po cyklochodníkoch a zmiešaných chodníkoch; Aj tento rok sme spustili Vajnorský zelený taxík
		Str. 34 – 37	Život FK Vajnory
		Str. 38	Vajnorská penalta
		Str. 39	Kultúrne a spoločenské podujatia máj – jún
		Str. 40	Urobili sme na jar vo Vajnорoch

Dôležité kontakty

- Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333
- Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567
- Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51
- Hasičská služba: 150, 112, Záchranná služba: 155, 112
- Mestská polícia: 159,
- Havarijná služba: 0123
- OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD MČ BRATISLAVA-VAJNORY

- Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
- Tel. číslo do digitálnej ústredne: 0850 24 25 24
- e-mail: vajnory@vajnory.sk

ZBAVTE SA STARÝCH SPOTREBIČOV EKOLOGICKY A ZDARMA!

Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihneme priamo z vašej adresy a odvezieme na ekologickú recykláciu. **Navštívte www.zberelektroodpadu.sk a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy.**

Cenník inzercie

<p>1 strana 21 × 29,7 cm + 3 mm spadávka</p> <p>440,00 € bez DPH 528,00 € s DPH</p>	<p>1/2 strany 18,5 × 12,5 cm</p> <p>260,00 € bez DPH 312,00 € s DPH</p>	<p>1/4 strany 9,25 × 12,5 cm</p> <p>140,00 € bez DPH 168,00 € s DPH</p>
<p>1/8 strany 9,25 × 6,25 cm</p> <p>90,00 € bez DPH 108,00 € s DPH</p>	<p>1/16 strany 4,62 × 6,25 cm</p> <p>60,00 € bez DPH 72,00 € s DPH</p>	<p>Plošný inzerát atyp. rozmerov (1 cm²) 1,40 € bez DPH 1,68 € s DPH</p> <p>Riadková inzercia (predám, kúpim, služby, ...) cena za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo) 0,75 € bez DPH 0,90 € s DPH</p>

Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnорských novinkách.
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10 %; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %

VAJNORSKÉ novinky

e-mail: redakcia@vajnory.sk
web: www.vajnory.sk
www.vajnorskenovinky.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydavateľ: Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava IČO: 00304565 ISSN 1339-0201. Registračné číslo: EV 3049/09. Redakcia: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Náklad: 2 200 výtlačkov. Nepredajné. Uzávierka 18. 4. 2024, Vydané 30. 4. 2024, číslo 3–4/2024, ročník XXXIII. Dátum uzávierky nasledujúceho čísla 11. 6. 2024 Číslo zostavil: PhDr. Stanislav Bachleda. Redakčná rada: predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Ľubica Mešková, Juraj Zeman, Martin Matko, Helena Paulenová Jazyková úprava: Mgr. Jela Lukyová Tlač: KASICO, a. s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava Inzeráty: redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú vplnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci!

Tento rok v máji si pripomíname okrúhlych 20 rokov od významnej udalosti, ktorou je vstup Slovenska do Európskej únie. Bol to jednoznačne krok, ktorý nás zaradil medzi najvyspelejšie štáty celého sveta. Historický moment, ktorý otvoril dvere aj u nás vo Vajnoroch novým príležitostiam, možnostiam a výzvam.

Na jednej strane priniesol nové výhody občanom, ktoré boli dovtedy nevídané – voľný pohyb osôb bez hraničných kontrol, možnosť študovať alebo pracovať kdekoľvek v Únii, používať spoločnú menu euro vo väčšine štátov, možnosť presťahovať sa v rámci Európskej únie, kde len chcete.

Slovenská republika dnes sedí za jedným stolom so všetkými ďalšími dôležitými krajinami Európy s rovnocenným hlasom. A nerozhodujú len politici – aj my občania si môžeme – napríklad opäť teraz v júni – zvoliť svojich zástupcov do Európskeho parlamentu.

Rovnako však netreba zabúdať ani na to, aké obrovské investičné aktivity sme mohli uskutočniť vo Vajnoroch práve vďaka vstupu do Európskej únie a efektívnemu využívaniu eurofondov z našej strany. Bez toho by sme len ťažko zrealizovali mnohé významné investície.

Jednou z najdôležitejších oblastí, v ktorej sme využili prínosy členstva v EÚ, je ich využitie pre tých, čo ich najviac potrebujú. Pre naše deti, ktoré sú našou budúcnosťou, a pre našich seniorov, ktorí si to zaslúžia za všetko, čo nám počas svojich životov dali, a čo pre nás urobili.

Vďaka Európskej únii sme mohli uskutočniť najväčšiu investíciu v novodobej histórii Vajnor – prístavbu Základnej školy Kataríny Bruderovej, ktorá umožňuje kvalitnejšie vzdelávacie podmienky pre našu mládež. Už od tohto roku poskytuje plnohodnotné prostredie, v ktorom môžu rásť a rozvíjať svoj potenciál. Zároveň sme nezabudli ani na našich starších občanov. Vďaka financiám z EÚ sme postavili moderné a dôstojné zariadenie pre seniorov, kde tí, ktorí na to budú odkázaní, budú môcť prežiť dôstojnú a krásnu jeseň života. Z ďalších projektov, kde nám výrazne pomohli financie z externých zdrojov bola aj rekonštrukcia Domu kultúry v Parku pod lipami.

Urobili sme všetko preto, aby sme tieto príležitosti vo Vajnoroch využili najlepšie ako vieme. A budeme aj ďalej hľadať spôsoby ako externé zdroje využívať aj pri ďalších investičných projektoch.

Na druhej strane by však bolo chybou, keby sme Európsku úniu redukovali len ako nástroj na financovanie našich aktivít. Európske spoločenstvá a neskôr Európska únia priniesli nášmu kontinentu nebývalé dlhé obdobie pokoja a prosperity. Otvorili sa hranice, dovtedy večne proti sebe bojujúce štáty začali spolupracovať. Kiež by si z tohto zobrali príklad aj niektoré iné krajiny, ktoré suverenitu susedných štátov nerešpektujú a riešia spory vojenskými konfliktami. Pretože aj Európska únia je dôkazom toho, že len mierové spoluna-

žívania dokáže zabezpečiť skutočnú prosperitu, dôstojný a kvalitný ľudský život.

Svet dnes žije zložitú dobu. Nielen Európska únia, ale aj staré demokracie prechádzajú krízou dôvery a nebezpečným nástupom rôznych autoritárskych tendencií. Deje sa to aj v krajinách s ďaleko dlhšou demokratickou tradíciou ako máme my, kde ide dúfajme len o detské choroby. Samozrejme, žiadna inštitúcia nie je dokonalá, pretože musí vo svojej činnosti zladať často množstvo protichodných záujmov.

Niekedy vidíme, že to nie je jednoduché ani v samospráve, ani v štáte a ďaleko zložitejšie je to ešte v inštitúcii akou je EÚ. Je to úplne prirodzené a netreba pred tým zatvárať oči. Ale hlavne pri tom všetkom, čo sa dnes vo svete deje nie je dôvod kvôli tomu spochybňovať Európsku úniu ako celok a znižovať jej význam v očiach občanov. Ale naopak hľadať riešenia, aby veci lepšie fungovali.

Pri všetkom čo prežívame si musíme uvedomiť, že žijeme v tej najlepšej, najbezpečnejšej a najprosperujúcej časti sveta. Že niekedy netreba len nadávať a sťažovať sa, ale aj sa viac tešiť z toho, čo máme. Európska únia už nie je niečo nové a cudzie, Európska únia sme aj my ako jej občania. A k tomu ako vyzerá a bude vyzerá pripievame v dobrom aj zlom už 20 rokov.

Michal Vlček,
starosta

Participatívny rozpočet vyhral tento rok projekt revitalizácie okolia kaplnky

Text a snímka: redakcia

Mestská časť Bratislava-Vajnory tento rok organizuje participatívny rozpočet podľa nových pravidiel schválených vo všeobecne záväznom nariadení. Cieľom je vyššia transparentnosť, väčšia participácia občanov a podpora projektov, ktoré najmä zlepšujú životné prostredie, ochraňujú kultúrne dedičstvo a skvalitňujú život obyvateľov Vajnor.

Občania mohli prostredníctvom formulára zverejneného na webe, Vajnorských noviniek a vlastných priložených prezentácií prihlásiť projekty do 15. februára 2024. Prihlásené boli štyri.

Hlasovanie prebehlo od 1. do 31. marca 2024, či už elektronicky alebo v podateľni prostredníctvom hlasovacieho lístka zverejneného v tlačenej verzii Vajnorských noviniek. **Do hlasovania sa zapojilo 126 občanov a výsledky sú nasledovné:**

- 1. Revitalizácia okolia kaplnky na križovatke s Rolníckou a Rybníckou ulicou**
– 78 hlasov, 61,9%.
- 2. Výsadba kruhu na križovatke ulíc Dorastenecká a Rybnícká**
– 30 hlasov, 23,8%.
- 3. Uvítacia vstupná tabuľa do Vajnor v smere z Chorvátskeho Grobu**
– 10 hlasov, 7,9 %.
- 4. Masážny akupresúrny chodník**
– 8 hlasov, 6,4 %.

Na základe objemu finančných prostriedkov vyčlenených na participatívny rozpočet sa budú realizovať: Revitalizácia okolia kaplnky na Rolníckej ulici, Výsadba kruhu na križovatke ulíc Dorastenecká a Rybnícká.

Podrobnosti o Vajnorskom participatívnom rozpočte a všetkých prihlásených projektoch nájdete tu

Miestne zastupiteľstvo schválilo Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2023 – 2032

Text a snímka: redakcia

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Vajnory rokovalo prvýkrát v tomto roku vo štvrtok 15. februára 2024. Na programe bolo viacero správ, poslanci tiež rokovali aj o poskytovaní finančných dotácií z rozpočtu mestskej časti.

Okrem iného zastupiteľstvo schválilo aj obsahly materiál - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja do roku 2032. Vznikol na základe dotazníkov pre občanov, členov komisií a poslancov miestneho zastupiteľstva a pracovali sme na ňom už v prvej polovici minulého roka, kedy každý obyvateľ prostredníctvom dotazníka z Vajnorských noviniek alebo webovej stránky mohol k jeho tvorbe prispieť svojím návrhom. Ďakujeme všetkým, ktorý nám k nemu svojimi návrhmi prispeli, takmer každý z nich bol zapracovaný do záverečného dokumentu. Ide o dôležitý strategický, ale zároveň otvorený dokument, ktorý je nositeľom rozvojovej politiky mestskej časti, predstáv jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja mestskej časti.

Aktualizáciou tohto dokumentu sa vylepšuje pripravenosť mestskej časti pri získavaní externých zdrojov z európskych fondov, plánu obnovy a ďalších programov. Ide o dokument, ktorý má mať charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne

zmeny východiskových podmienok. Aby bol PHSR skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný.

Celý dokument si môžete prečítať na našej webovej stránke

Čo na to starosta?

Snímka: archív

› **Na stretnutí primátora Bratislavy s občanmi Vajnor sa okrem iného obyvatelia Rybníčnej ulice pýtali na viacero problémov, s ktorými sa stretávajú v oblasti dopravy, bezpečnosti, životného prostredia a občianskej vybavenosti. Uskutočnili ste už nejaké konkrétne kroky v tejto oblasti?**

Áno, na základe prednesených dotazov občanov sme ešte na konci marca priamo na mieste v lokalite Rybníčná absolvovali stretnutie so zástupkyňami obyvateľov. Keďže mnohé z problémov, ktoré ľudí trápia nie sú v kompetencii mestskej časti, bola tam osobne prítomná aj prvá námestníčka primátora Bratislavy Tatiana Kratochvílová a náčelník mestskej polície Miroslav Antal. Zástupcovia občanov predložili na stretnutí 18 okruhov problémov, ktoré sme sa snažili na mieste zodpovedať. Riešenie mnohých z nich ako vybudovanie parkovacích miest, trasovanie liniek MHD, rozširovanie občianskej vybavenosti nie sú závislé len od vôle našej samosprávy. Dohoda však bola na tom, že budeme iniciovať komunikáciu s okresným úradom, dopravným podnikom, či podnikateľskými subjektami tak, aby sme sa pokúsili nastolené problémy posúvať dopredu.

V súvislosti s parkovacími miestami sme už rokovali aj so zástupcom Spoločnosti Therimex Slovakia, ktorý je hlavným vlastníkom pozemkov a polyfunkčnej budovy Diamant. Vzhľadom na to, že mu patrí veľké množstvo pozemkov v súkromnom vlastníctve, má tam významný vplyv. Diskutovali sme o tom ako zabezpečiť parkovanie v dotknutej lokalite na miestach, kde vieme použiť súkromný majetok pre verejné priestory. Dohodli sme sa na ďalšom dialógu. Na dobrej ceste je ale vyriešenie parkovania pre ZŤP vodičov na pozemkoch tejto firmy.

Okrem stretnutia so zástupcami magistrátu a vlastníkom pozemkov sme začiatkom apríla o problematike Rybníčnej ulice rokovali aj na Bratislavskom samosprávnom kraji so zástupcami župy. Keďže ďalšie pozemky v okolí sa nachádzajú v ich vlastníctve, hovorili sme o ich možnom využití. Najmä v súvislosti s areálmi Strednej odbornej školy hotelových služieb a obchodu na Pánkoch a Strednej odbornej školy elektrotechnickej a so skutočnosťou, že tieto školy končia a nechceme, aby došlo k znehodnoteniu

nehnutelností. So zástupcami BSK sme konzultovali aj možnosti využitia ich pozemkov na parkovanie, je to však v kompetencii samosprávneho kraja, my môžeme len pokračovať v dialógu.

Za uplynulých 5 rokov od roku 2019 sme lokalite Rybníčná venovali zvýšenú pozornosť, o čom svedčia aj konkrétne výsledky. V tomto období sme výrazne zintenzívnili autobusovú linku 65. Urobili sme nový chodník z autobusovej zastávky Na pántoch k obytnej časti, aby mohli občania chodiť komfortnejšie. Realizujeme zimnú údržbu aj na komunikácii, ktorá nie je v správe mestskej časti, ale záleží nám na tom, aby boli komunikácie bezpečné.

Lokalitu Rybníčnej ulice sme ďalej skrášlili výsadbou nových kvetinových záhonov. Pravidelne kosíme aj priestranstvá, ktoré nemáme v správe a opravili sme komunikácie, ktoré tiež neboli v našom vlastníctve.

Tento rok miestne zastupiteľstvo schválilo aj dôležitý dokument – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mestskej časti Bratislava-Vajnory. Mohol na ňom participovať každý občan Vajnor, vrátane obyvateľov Rybníčnej ulice. Či už prostredníctvom Vajnorských noviniek, internetu, sociálnych sietí alebo podateľne miestneho úradu mohol podávať návrhy, ako by chcel rozvíjať lokalitu najbližších 10 rokov. Všetky návrhy zo strany občanov, ktoré prišli, boli zahrnuté do tohto strategického dokumentu.

Lokalite venujeme systematickú pozornosť, o čom svedčia všetky vyššie uvedené aktivity a v konečnom dôsledku aj stretnutie s viceprimátorkou a náčelníkom mestskej polície priamo na mieste. Preto verím, že spoločne sa nám podarí priniesť riešenia a opatrenia, ktoré pomôžu vylepšiť každodenný život v tejto časti Vajnor a privítame k tomuto aj participáciu zo strany samotných občanov.

› **Mestská časť Vajnory ani po štyroch rokoch neprebrala pozemok na ulici Uhliská od developera. V čom je problém a prečo to trvá také dlhé obdobie?**

V prípade ulice Uhliská ide o zložitý proces, ktorý je klasickou ukážkou toho, aké problémy občanom, samosprávam a všetkým zúčastneným dokáže narobiť obštrukcia aj jednej osoby, keď je už zdanlivo všetko vo finále. Bohužiaľ je to problém, s ktorým sa stretávajú takmer všetky samosprávy na Slovensku a Vajnory isto nie sú výnimkou.

Starosta MČ Vajnory M. Vlček

Výstavbu domov v lokalite uskutočnil súkromný developer. Treba si otvorene povedať, že prvotná chyba sa stala na jeho strane. Nesedí skutkový stav s geometrickým zameraním. Dohodli sme sa s developerom, ten túto skutočnosť nerozporoval a dal veci do poriadku.

Problém sa týkal hlavne bytových domov v lokalite Nové Šuty, kde je dotknutých 70 vlastníkov, vrátane bánk, ktoré tam majú vecné bremená a dotknutých orgánov.

K procesu odovzdania komunikácie vstupuje aj magistrát hlavného mesta, ktorého podmienka na prevzatie komunikácie je presné geodetické zameranie a vysporiadanie, čo je z ich strany správny postup.

Takéto problémy trápia nielen Vajnory, ale aj samosprávy na celom Slovensku. S developerom sme sedeli, rovnako aj so zástupcami hlavného mesta. Nakoniec sme sa dohodli na všetkom podstatnom. Developer urobil to, čo mal a mohol. Následne sme však narazili na problém, že jeden dotknutý vlastník si súhlas podmienil premaľovaním súkromného parkovacieho miesta a celý proces sa zastavil a skomplikoval.

Po správnosti za súčasného stavu by sme (ak by sme sa prísne držali všetkého) nemali realizovať ani žiadnu údržbu komunikácie vrátane zimnej údržby. Nemôžeme to však nechať tak aj vzhľadom na poriadok a bezpečnosť, a tak to samozrejme napriek všetkému a v záujme občanov robíme.

V prípade otázok kontaktujte:
starosta@vajnory.sk

Vajnoráci diskutovali s primátorom Matúšom Vallom

Text: redakcia

Snímky: Bratislava - hlavné mesto, archív redakcie

V utorok 19. marca 2024 sa v Dome kultúry Vajnory uskutočnila diskusia s primátorom Hlavného mesta SR Bratislavy Matúšom Vallom a starostom mestskej časti Bratislava-Vajnory Michalom Vlčekom pod názvom „Spýtajte sa primátora“. Občania sa mohli porozprávať o všetkom, čo sa podarilo, ale aj nepodarilo, či už vo Vajnoroch alebo celkovo v Bratislave.

Spolupráca mestskej časti Bratislava-Vajnory s Magistrátom hlavného mesta Bratislavy je na výbernej úrovni, snažíme sa vychádzať si v ústrety, pretože vieme, že len spoločným konštruktívnym prístupom môžeme riešiť zložité problémy, ktoré sa vždy a v živote každej samosprávy objavujú.

Primátor Matúš Vallo vo svojom vystúpení hovoril o projektoch týkajúcich sa celej Bratislavy, ale aj Vajnor. Konkrétne spomenul napríklad opravy chodníkov na uliciach v správe magistrátu, nové prístrešky na zastávkach

MHD, výstavbu kvetín a drevín alebo pripravovanú revitalizáciu ulice Kataríny Brúderovej. Cieľom diskusie bolo tiež získať spätnú väzbu od Vajnorákov. Zaujímali ich podnety týkajúce sa napríklad územného plánu, dopravy, bezpečnosti, mestskej hromadnej dopravy, ciest, životného prostredia, vinogradov alebo viacerých problémov v lokalite Rybníčná.

„Verím, že takéto stretnutie si ešte v tomto volebnom období zopakujeme a spoločne zhodnotíme, čo sa podarilo vyriešiť. Pre nás vo Vajnoroch zostávajú najdôležitejšími prioritami

do najbližšieho obdobia riešenie dopravy, rozvoj bezpečných cyklotrás, verejné priestranstvá, územný plán, seniory a sociálne služby, podpora mládeže, transparentnosť, bezpečnosť, efektívne hospodárenie, služby občanom a rozvoj kultúry a uchovávanie tradícií dediny v meste. O tom, ako sa nám darí ich naplňať, budem určite hovoriť v priebehu tohto roka na samostatnom stretnutí s našimi občanmi“, povedal po podujatí starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Prezidentka SR Zuzana Čaputová navštívila posádku NFIU vo Vajnorochoch

Dvadsať rokov nášho členstva v NATO

Text: redakcia. **Snímka:** FB NATO Force Integration Unit Slovakia

Pri príležitosti 20. výročia členstva Slovenska v NATO navštívila vo štvrtok 28. marca 2024 prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová jednotku NFIU (NATO Force Integration Unit Slovakia – Tím pre integráciu síl NATO v SR) vo Vajnorochoch. Počas návštevy pani prezidentka zhodnotila vstup našej krajiny do Severoatlantickej aliancie, ktoré Slovenská republika urobila pred dvadsiatimi rokmi, ako to najlepšie rozhodnutie, ktoré náš štát vykonal ohľadom svojej bezpečnosti. NFIU Slovakia je živým dôkazom odhodlania Aliancie brániť všetkých svojich členov. Spolu pracujeme a spolu cvičíme, a tým prispievame ku kolektívnej bezpečnosti 32 členských štátov, v súčasnosti už aj s novými členmi – Fínskom a Švédskom.

Pani prezidentka Zuzana Čaputová v rozhovore s veliteľom NFIU plk. Mariánom Kurillom

Členstvo v NATO jednoznačne vyjadruje naše civilizačné, hodnotové a geopolitické ukotvenie

Dve desaťročia bezpečnosti Slovenska

Text: Vajnorský podcast.

Snímka: FB NATO Force Integration Unit Slovakia

Na konci marca sme si pripomenuli už 20. výročie vstupu Slovenska do NATO. Ide o historickú udalosť, ktorá má obrovský vplyv na našu bezpečnosť. So Severoatlantickou alianciou je úzko spätá aj naša mestská časť.

V kasárňach vo Vajnorochoch sídli posádka styčného tímu pre integráciu síl Severoatlantickej aliancie na Slovensku (NFIU). Preto sme v ďalšom pokračovaní Vajnorského podcastu v štúdiu privítali veliteľa posádky NFIU v Bratislave-Vajnorochoch plukovníka Mariána Kurilla. Úlohou slovenskej jednotky NFIU je podpora kolektívnej obrany NATO v plánovacom procese, asistancia pri výcviku a spoločných cvičeniach a prípadné zabezpečenie a koordinácia prijatia spojeneckých síl v danom regióne. Koncept

NATO Force Integration Unit prišiel po anexii Krymu. Zapojilo sa doň osem krajín. Ide o štáty, ktoré priamo susedia s Ruskou federáciou a prípadne s Bieloruskom, teda s tými, ktorí priamo pre nás vytvárajú hrozbu, alebo sú to štáty, ktoré majú spoločnú hranicu s Ukrajinou. „Minulosť, ale najmä súčasnosť potvrdila, že vstup Slovenska do NATO bolo výnimočné rozhodnutie, ktoré malo mimoriadne dôležitý vplyv na celú slovenskú spoločnosť a hlavne na otázku jej vlastnej bezpečnosti a obrany. Severoatlantická aliancia je spolu s Ozbrojenými silami SR hlavným garantom bezpečnosti Slovenska. NATO je jediná obranná štruktúra, ktorá je nielen schopná, ale aj pripravená poskytnúť Slovenskej republike garanciu takej úrovne bezpečnosti, akú by sme my ako samostatná krajina nikdy neboli schopní dosiahnuť. Členstvo v NATO je jedným zo základných pilierov bezpečnosti Slovenskej republiky a jednoznačne vyjadruje naše civilizačné, hodnotové a geopolitické ukotvenie“, povedal vo Vajnorskom podcaste k 20. výročiu vstupu Sloven-

Plk. Marián Kurilla

ska do NATO veliteľ posádky styčného tímu pre integráciu síl Severoatlantickej aliancie na Slovensku (NFIU) Marián Kurilla.

Celý podcast s plk. Mariánom Kurillom si môžete vypočuť tu

Vo Vajnoroch sme si pripomenuli výročie oslobodenia Bratislavy

Text a snímka: redakcia

Za účasti starostu mestskej časti Bratislava-Vajnory Michala Vlčeka, vojakov z posádky styčného tímu pre integráciu síl Severoatlantickej aliancie na Slovensku (NFIU) a jej veliteľa plukovníka Mariána Kurilu, príslušníkov čestnej stráže, žiakov z vajnorských škôl a zástupcov klubov seniorov sme si vo Vajnoroch pripomenuli 79. výročie oslobodenia Bratislavy.

Starosta Michal Vlček zvlášť privítal vojakov posádky styčného tímu pre integráciu síl Severoatlantickej aliancie na Slovensku, ktorá sídli priamo vo Vajnoroch. Je to dôležité o to viac, že sme si práve minulý týždeň pripomenuli inú veľmi dôležitú udalosť novodobej histórie – 20 rokov od vstupu Slovenska do Severoatlantickej aliancie. „Oceňujem našu vzájomnú spoluprácu s posádkou styčného tímu, snažíme sa spolupracovať aj čo sa týka informovanosti občanov, lebo dnes sa vojna nevedie len na frontových líniiach, ale sme jej svedkami aj v hybridnej podobe, najmä v boji proti dezinformáciám a hoaxom.“, zdôraznil starosta.

Aj z dôvodu vojenského konfliktu u nášho východného suseda pripomínať si oslobodenie a koniec 2. svetovej vojny je dôleži-

tejšie ako kedykoľvek predtým. „Spojencí vojaci, ktorí oslobodili Bratislavu, bojovali za mier, lebo nestačilo iba hovoriť, že chceme mier, a preto sa vzdávame fašistom. Naopak, práve vďaka tomu, že sme sa zbavili okupantov a pred 20 rokmi získali aj garancie bezpečnosti od našich spojencov, dnes stále žijeme v bezpečí. Akceptovanie zla neznamená mier. Ak ignorujeme suseda, ktorý ubližuje druhému, neznamená to pokoj v obci. Vždy budú platiť slová významného britského štátnika Edmunda Burka, ktorý povedal – Jediná vec potrebná na to, aby zvíťazilo zlo, je, aby dobrí ľudia nerobili nič“,

pripomenul v príhovore starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Naša dedina v meste je dnes súčasťou Bratislavy, preto si pripomína výročie oslobodenia hlavného mesta práve v dnešný deň. Vajnory však vďaka osloboditeľom boli zbavené okupantov skôr ako zvyšok metropoly, a to už 2. apríla 1945, keď sa bitka o Bratislavu začala a trvala nasledujúce dva dni. Bola súčasťou bratislavsko-brnianskej operácie, ktorej cieľom bolo oslobodenie juhozápadného Slovenska, Bratislavy, Viedne a okolia Brna.

Vyhodnotenie súťaže o najkrajšiu kraslicu pre rok 2024

Text a snímka: redakcia

K veľkonočnému obdobiu neodmysliteľne patria aj kraslice. Mestská časť Bratislava Vajnory preto aj tento rok vyhlásila súťaž o najkrajšiu kraslicu pre rok 2024 prostredníctvom Vajnorských noviniek a sociálnych sietí.

Súťažiaci mohli zasielať fotky svojich kraslíc elektronicky. Do súťaže sa zapojilo 12 súťažiacich nielen z Vajnor, ktorí zaslali fotografie kraslíc: Budzákova Zuzana, Jaslovská Jana, Grebečiová Janka, Poláková Zdenka, Kasmanová Anna, Nauidius Teofecu, Rožňovcová Kristína, Zinnel Monika, Šimáková Magda, Slivková Anna, Števiarová Katarína, Dujsík Michal. Vo štvrtok 21. 03. 2024 hodnotila 22 členná porota predložené fotografie. Každý člen mal len JEDEN hlas, ktorý mohol prideliť. Súťaž o najkrajšiu kraslicu pre rok 2024 a darčekový koš vyhrala pani Anna Kasmanová z Prievidze.

Všetkým zúčastneným ďakujeme za účasť a želáme veľa tvorivej inšpirácie. Fotografie súťažných kraslíc si môžete pozrieť u nás na miestnom úrade.

Voda z Vajnorských rybníkov spôsobuje škody v okolí

Text a snímka: redakcia

V apríli sa na Vajnorských rybníkoch uskutočnilo priamo v teréne stretnutie viacerých inštitúcií, ktorých sa týka problematika tohto areálu – aktuálne najmä problém s nelegálnym stavaním hrádzok na toku Vajnorského potoka, ktorým dochádza k presmerovaniu vody a následným problémom so zatápaním v okolitých lokalitách.

Stretnutie sa uskutočnilo na základe podnetu zo školy a opakovanými obhliadkami miesta zo strany kompetentných orgánov. Zúčastnili sa ho zástupcovia Miestneho úradu Vajnory, Magistrátu hlavného mesta, Miestneho úradu Rača, Bratislavského samosprávneho kraja, okresného úradu, Slovenského vodohospodárskeho podniku a vodohospodárskej výstavby a strednej odbornej školy elektrotechnickej.

Vajnorské rybníky, ktoré tvorí sústava ôsmich ohrádzovaných rybníkov sú neznámou osobou (osobami) dlhodobo napúšťané z Vajnorského potoka bez akýchkoľvek povolení. Tento stav je neúnosný, nakoľko kvôli tomu dochádza k podmáčaniu Rybníčnej ulice, ulice na Pántoch a je zaplavované parkovisko pred strednou školou elektrotechnickou. Pri tomto napúšťaní dochádza k veľkým priesakom cez nadzemné hrádzky. Vzhľadom k neexistujúcemu alebo nefunkčnému odvádzaniu týchto priesakov sa voda dostáva do okolia.

Tento stav je neprípustný aj z toho dôvodu, že pri napúšťaní rybníkov dochádza k odobratiu až 99 percent vody z Vajnorského potoka, ktorý je od rozdeľovacieho objektu takmer bez vody.

Všetci prítomní sa zhodli na nevyhnutnosti zabránenia stavania nelegálnych hrádzok a priamo na mieste jednu takúto hrádzku aj zlikvidovali, čím umožnili opätovné prúdenie vody do koryta Vajnorského potoka. Rovnako je potrebné väčšie zaangažovanie polície do kontroly v okolí Vajnorských rybníkov. Preto by sme chceli vyzvať občanov, ktorí majú vedomosť o aktivitách neznámych osôb, pravidelne spôsobujúcich záplavy v oblasti, prípadne ich videli pri čine, aby bezodkladne kontaktovali mestskú alebo štátnu políciu. Ďakujeme!

Stretnutie na Vajnorských rybníkoch

Vajnorský potok po odstránení nelegálnej hrádzky opäť tečie

Mestskej časti Bratislava-Vajnory záleží na tom, aby sa problematika Vajnorských rybníkov riešila, pretože ide o ojedinelé miesto, ktoré má veľký potenciál na ďalšie rekreačno-ekologické využitie. Problémom však je, že Vajnory nevlastnia pozemky – tie patria magistrátu a ďalším súkromným vlastníkom. Budeme však práve v spolupráci s magistrátom, dobrovoľníkmi a ďalšími, ktorí majú záujem, hľadať cesty ako prispieť k rozvoju tejto zaujímavej oblasti.

VAJNORY
Dobrá v meste

PRE ČISTÉ A ZDRAVÉ VAJNORY

Psíčkari, odstraňujte psie exkrementy!

Vážení susedia,
spoločne s vami chceme udržať naše Vajnory čisté a príjemné pre život. Jedným z dôležitých aspektov je zodpovedné zaobchádzanie s exkrementami našich psíkov.

Preto vás prosíme:

- Do psích košov patria iba psie exkrementy.
- Ak je koš plný využite iný v blízkosti.
- Psie exkrementy v sáčku patria medzi zmesový komunálny odpad.

Zbieranie exkrementov je dôležité pre:

- Čistotu a estetiku mestskej časti
- Zníženie rizika šírenia chorôb
- Ochrana životného prostredia
- Lepšie smeďské vzťahy

Ďakujeme za spoluprácu!

Vajnory túto jar nádherne rozkvitli

Text: redakcia. **Snímky:** Maximilián Janík

Naša dedina v meste túto jar zakvitla skôr ako zvyčajne. Prvé kvietky sa začali objavovať už v marci. No a v apríli sa už Vajnory kompletne zazelenali. Fotografie, ktoré vám prinášame, nás vracajú do týchto krásnych týždňov. Do sveta, kedy po zime za štebotu vtákov a bzukotu včiel vyrastala nádherná zelená tráva a prvé pestrofarebné kvety. Všetko, čo prebúdza prírodu po zimnom spánku.

Rozkvitli stromy - zlatý dážď, čerešne, jablone, magnólie a mnohé ďalšie. Divoké, okrasné aj ovocné. Toto obdobie je krátke, ale o to viac nádherné, preto ho chceme uchovať aj prostredníctvom týchto fotografií. Naša dedina v meste je na jar plná kvitnúcich záhrad a polí. Farebné koberce z tulipánov, narcisov a ďalších jarných kvetov sa vlnia vo vetre a veríme, že už len spomienka na ne prinesie do našich sŕdc radosť a optimizmus. Krása sa nachádza v každom okamihu, ak máme oči, aby sme ju videli.

Voľby do Európskeho parlamentu na území Slovenskej republiky

PRÁVO VOLIŤ do Európskeho parlamentu na území Slovenskej republiky má občan Slovenskej republiky, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku, a občan iného členského štátu Európskej únie, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku.

Právo voliť do Európskeho parlamentu na území Slovenskej republiky má aj občan Slovenskej republiky, ktorý nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a ani na území iného členského štátu Európskej únie, najneskôr v deň konania volieb dovŕši 18 rokov veku a v deň konania volieb sa zdržiava na území Slovenskej republiky.

Volíť do Európskeho parlamentu v tých istých voľbách možno len v jednom členskom štáte Európskej únie.

ZÁPIS OBČANA INÉHO ČLENSKÉHO ŠTÁTU EURÓPSKEJ ÚNIE DO ZOZNAMU VOLIČOV

Občana iného členského štátu Európskej únie, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, zapisuje do zoznamu voličov obec, v ktorej má občan iného členského štátu Európskej únie trvalý pobyt, na základe jeho žiadosti a vyhlásenia. Žiadosť spolu s vyhlásením sa musí predložiť **najneskôr 40 dní** pred dňom konania volieb (**najneskôr 29. apríla 2024**), inak právo na zápis do zoznamu voličov zaniká.

Volič, ktorý požiada pre voľby do Európskeho parlamentu o zápis do zoznamu voličov v inom členskom štáte Európskej únie a zároveň požiada o zápis do zoznamu voličov v Slovenskej republike, sa dopustí priestupku, za ktorý mu bude uložená pokuta 100 eur.

HLASOVACÍ PREUKAZ

Volič, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v deň konania volieb nebude môcť voliť v mieste svojho trvalého pobytu

vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, môže požiadať obec svojho trvalého pobytu o vydanie hlasovacieho preukazu. Obec na základe žiadosti voličovi vydá hlasovací preukaz a zo zoznamu voličov ho vyčiarkne. Obec vydá hlasovací preukaz voličovi bezodkladne, **najskôr** však 45 dní pred dňom konania volieb, t. j. **24. apríla 2024**.

Hlasovací preukaz oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v ktoromkoľvek volebnom okrsku, teda aj vo volebnom okrsku, v ktorom bol pred vydaním hlasovacieho preukazu zapísaný v zozname voličov.

VOLIČ S TRVALÝM POBYTOM V MČ BRATISLAVA-VAJNORY môže požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu:

OSOBNĚ v úradných hodinách na Miestnom úrade mestskej časti Bratislava-Vajnory, Rolnícka 109, 831 07 Bratislava, najneskôr posledný pracovný deň pred konaním volieb, t. j. najneskôr v piatok 7. júna 2024 do 12:00 h. Mestská časť Bratislava-Vajnory (ďalej len „mestská časť“) vydá hlasovací preukaz bezodkladne.

Úradné hodiny pre vydávanie hlasovacích preukazov:

Pondelok:	8:00 – 12:00 h, 13:00 – 17:00 h
Utorok:	8:00 – 12:00 h, 13:00 – 15:00 h
Streda:	8:00 – 12:00 h, 13:00 – 17:00 h
Štvrtok:	8:00 – 12:00 h, 13:00 – 15:00 h
Piatok:	8:00 – 12:00 h

V LISTINNEJ PODOBE na adresu: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Vajnory, Rolnícka 109, 831 07 Bratislava tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb (t. j. najneskôr 20. mája 2024).

ELEKTRONICKY (e-mailom) na adresu: gzemanova@vajnory.sk tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu vo forme elektronickej snímky žiadosti (sken) alebo v textovej forme tvoriacej obsah e-mailovej správy tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená mestskej časti najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb (**t. j. najneskôr 20. mája 2024**). Žiadosť musí obsahovať tieto údaje o voličovi: meno a priezvisko, rodné číslo, štátnu príslušnosť, adresu trvalého pobytu (obec, ulica,

číslo domu), adresu, na ktorú obec doručí hlasovací preukaz.

Mestská časť zašle hlasovací preukaz voličovi na adresu trvalého pobytu, ak v žiadosti neuvedie inú korešpondenčnú adresu najneskôr tri pracovné dni od doručenia žiadosti doporučenou zásilkou „Do vlastných rúk“.

PROSTREDNÍCTVOM OSOBY SPLNOMOCNENEJ ŽIADATEĽOM možno požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu najneskôr v posledný deň pred dňom konania volieb, t. j. **najneskôr 7. júna 2024**.

Žiadosť musí obsahovať tieto údaje o voličovi: meno a priezvisko, rodné číslo, štátnu príslušnosť, adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu), adresu, na ktorú obec doručí hlasovací preukaz.

Mestská časť zašle hlasovací preukaz voličovi na adresu trvalého pobytu, ak v žiadosti neuvedie inú korešpondenčnú adresu najneskôr tri pracovné dni od doručenia žiadosti doporučenou zásilkou „Do vlastných rúk“.

Ak volič v písomnej žiadosti alebo elektronickej žiadosti uvedie, že hlasovací preukaz prevzme iná osoba, musí v žiadosti uviesť jej meno, priezvisko a číslo občianskeho preukazu. Táto osoba preukazuje svoju totožnosť občianskym preukazom a prevzatie hlasovacieho preukazu potvrdzuje svojím podpisom.

Volič, ktorému bol vydaný hlasovací preukaz, môže voliť aj vo volebnej miestnosti príslušnej podľa miesta jeho trvalého pobytu, avšak len s hlasovacím preukazom.

Pri strate alebo odcudzení hlasovacieho preukazu mestská časť voličovi nový hlasovací preukaz nevydá.

Ďalšie informácie k voľbám do Európskeho parlamentu sú uverejnené na webovej stránke <https://www.minv.sk/?volby-ep>

VOLEBNÉ MIESTNOSTI

- › **PRE VOLEBNÉ OKRSKY 1, 2 A 3:** Základná škola Kataríny Brúderovej, Osloboditeľská 1
- › **PRE VOLEBNÉ OKRSKY 4 A 5:** Základná škola s materskou školou sv. Jána Pavla II. Osloboditeľská 27

- › **VOLEBNÝ OKRSOK Č. 1:** Alviano, Dorastenecká, Pod krížom, Pri majeri, Pri nadjazde, Pri pasienku, Pri pekárni, Pri potoku, Pri rybníku, Pri starom letisku, Pri šanci, Regrútska, Rybníčaná, Šutrákova, Tibenského, Tuhovská
- › **VOLEBNÝ OKRSOK Č. 2:** Buzalkova, Pračanská, Pri mlyne, Príjazdna, Šachorová, Šinkovské, Široká, Za mlynom, Zbrody
- › **VOLEBNÝ OKRSOK Č. 3:** Čierny chodník, Kúkoľová, Nové Šuty, Šuty, Tomanova, Uhliská, Veľké Štepanice
- › **VOLEBNÝ OKRSOK Č. 4:** Hospodárska, Kataríny Brúderovej, Na jarku, Ochotnícka, Rolnícka, Za humnami, lokalita Vajnorské jazerá
- › **VOLEBNÝ OKRSOK Č. 5:** Baničova, Jačmenová, Koncová, Koniarkova, Kratiny, Na doline, Nad jazierkom, Nad Váľkom, Nemecská dolina, Osloboditeľská, Pod lipami, Pod Váľkom, Pri pastierni, Pri Struhe, Skuteckého, Šaldova, Za farou, Zátureckého

—
Gabriela Zemanová, poverená prípravou volieb v mestskej časti Bratislava-Vajnory, kontakt: tel. 0911 821 617, 02/212 95 233, e-mail gzemanova@vajnory.sk

Vajnorské deti sa zapájajú do športových aktivít

Text a snímky: redakcia

Začiatkom marca sme spolu so SportInstitute a JTRE odovzdali „mokré vysvedčenia“ prvákovi, druhákovi a aj tretiakovi Základnej školy s materskou školou sv. Jána Pavla II. vo Vajnoroch. Plavecký výcvik, ktorý sme im poskytli vďaka tejto spolupráci, im nielenže poskytuje dôležitú zručnosť a základy plávania, ale podporuje aj ich sebavedomie a dôveru k vode.

„Verím, že takéto aktivity nie sú len zábavné, ale prispievajú aj k vytvoreniu zdravého a aktívneho životného štýlu u detí v budúcnosti. S radosťou sledujem, ako sa naše deti aktívne zapájajú do športových aktivít. Šport nie je len zábava, ale má veľký vplyv aj na celkový vývoj a zdravie detí“, povedal starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

PAVÚČEK

počtybovú akademiú

Zabavame deti pohybom

Pohyb je neoddeliteľnou súčasťou života. Zlepšuje zdravotný stav, dodáva viac životnej energie, zvyšuje sebavedomie a spája ľudí. Pavúček je miesto, kde si každý milovník športu nájde to svoje. Pavúček ponúka priestor pre rozvoj všeobecnej pohybovej zručnosti detí, športových začiatočníkov, profesionálnych aj výkonnostných športovcov.

www.pavuciksport.sk

Pavúček ponúka kurzy pre deti od 3 do 15 rokov. Má široký výber kurzov. V akademií môžete nájsť krúžky ako oštetlika, všeobecné pohybové príprava, karate, gymnastika, lezenie a mnoho ďalších. Naše hodiny sú vedené akosmením trénermi, ktorí formou rôznych hier sa snažia deti viesť k športu a k rozvoju pohybu u detí.

Mojím cieľom je deťom ukázať, že šport je drina, ale súčasne aj zábava. Prostredníctvom Pavúčka chcem vytvoriť miesto, kde si každé dieťa nájde ten správny šport pre seba, vytvorí si nové kamarátstvo a vždy sa sem bude s úsmevom vracieť.

Haral Pavuk
Zakladateľ PAVÚČEK pohybovú akademie

Pavúček pohybovú akademiú vedie deti lásko k športu. Na našich hodinách sa snažíme spraviť maximu k individuálnemu prístupu ku každému dieťaťu a odovzdať čo najviac skúseností. Deti boli vždy naša budúcnosť, a Pavúček dáva možnosť pohybu pre každého.

POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO
VAJNORY (URBÁR)

POZVÁNKA

PRE ČLENOV NA

ZHROMAŽDENIE POZEMKOVÉHO SPOLOČENSTVA VAJNORY

KTORÉ SA BUDE KONAŤ
DŇA 3. 6. 2024 (PONDELOK)
O 17.00 HOD.

(prezentácia od 16.15 hod.)

vo veľkej sále Domu kultúry Vajnory
na Baničovej ulici v Bratislave-Vajnoroch

Program a materiály na zhromaždenie
dostanú členovia poštou

HLAVNÉ BODY PROGRAMU

- › Správa o činnosti PS za r. 2023
- › Ročná účtovná závierka za rok 2023 a návrh rozpočtu na rok 2024
- › Správa dozornej rady
- › Informácia o zmene výpočtu celkových podielov členov v zmysle zákona
- › Návrh úpravy stanov PS
- › Diskusia
- › Návrh na uznesenie a schválenie uznesenia

Vaším včasným príchodom a prezentáciou umožníte začiatok schôdze v zmysle pozvánky. Pred zhromaždením od 16.15 hod. bude možnosť nahliadnuť do zoznamu mŕtvych členov, resp. „neznámych“ vlastníkov, keďže máme (máte) veľa nezdedených pozemkov. Zároveň týmto upozorňujeme členov PS, že ak nedostanú pozvánku, znamená to, že nemajú aktualizované údaje o adrese a je potrebné ich aktualizovať. V prípade Vašej neúčasti môžete splnomocniť zastupovaním inú osobu.

výbor Pozemkového
spoločenstva Vajnory

Inzercia

Prenajmem garáž na Osloboditeľskej ul.,
tel.: 0905 912 980

Milí priatelia, dôchodcovia a seniori žijúci vo Vajnoroch

Text: Ing. Edita Straková

Oznamujeme Vám, že dňa 18. 3. 2024 na riadnej výročnej členskej schôdzi Základnej organizácie jednoty dôchodcov Slovenska vo Vajnoroch došlo k zmene predsedu. Novou predsedníčkou sa stala Ing. Edita Straková. Pán Ján Krištofič sa vzdal funkcie predsedu zo zdravotných dôvodov.

Aj touto cestou mu vyjadrujeme poďakovanie všetkých členov ZO JDS vo Vajnoroch za jeho 13 rokov pôsobenia, ktoré venoval jednote dôchodcov vo Vajnoroch. Členom základnej organizácie jednoty dôchodcov Slovenska vo Vajnoroch zostane plno pekných spomienok na zorganizované zájazdy, divadelné predstavenia a ďalšie podujatia, ktoré sa uskutočnili za jeho pôsobenia.

Dávame Vám prísľub, že nové vedenie jednoty dôchodcov a nový výbor budú pokračovať v spolupráci s klubom seniorov pri Miestnom úrade vo Vajnoroch a ostatnými organizáciami pôsobiacimi vo Vajnoroch. Tiež máme zá-

ujem aktívne sa zúčastňovať na podujatiach organizovaných MÚ Vajnory.

Máme v pláne zameriavať sa aj na rozširovanie členskej základne. Srdečne vás pozývame a tešíme sa na Vás. K doterajšiemu stavu 74 členov ZO JDS by sme radi privítali aspoň 15 nových členov.

Prihlášku za člena ZO JDS môžete získať každý pondelok v mesiaci od 15,00 hod. do 17,00 hod. v Dome kultúry Vajnory, kde má klub prenajatý priestor oproti vchodu do Prešíka.

Budeme sa tešiť!

Výhodou členstva v základnej organizácii jednoty dôchodcov Slovenska vo Vajnoroch sú zaujímavé zájazdy, divadelné a kultúrne predstavenia, rôzne pútavé prednášky, ako aj športové podujatia. K najvýznamnejšej činnosti bude patriť spolupráca so starostom MČ Bratislava-Vajnory – Ing. Michalom Vlčekom, zástupkyňou starostu Ing. Soňou Molnárovou, ako aj Ing. Miladou Dobrotkovou, tajomníčkou Okresnej organizácie JDS Bratislava III.

Vedenie ZO JDS vo Vajnoroch

Legendárny vajnorský bežec František Grebeči na bratislavskom maratóne

Text: redakcia. Snímka: archív

Na 19. ročníku ČSOB Bratislava Marathon sa tento rok v apríli zúčastnil aj známy vajnorský bežec František Grebeči. Tento športovec pravidelne beží aj na Vajnorskom minimaratóne. Má 76 rokov, ale jeho športové výkony by mu závidel aj ne jeden mladý človek.

Na tohtoročnej bratislavskej akcii na minimaratóne sa v kategórii muži nad 60 rokov umiestnil na krásnom ôsmom mieste medzi takmer deväťdesiatich účastníkov tejto kategórie. Blahoželáme!

Medzinárodný deň žien sme si pripomenuli aj s vajnorskými seniorkami

Text: redakcia. **Snímka:** archív

Kvetinka, dobré slovo, podanie rúk a vlúdny pohľad je asi to najmenej, čo môžeme našim ženám - seniorkám dať ako vyjadrenie vďaky a obdivu za to, čo počas svojho života vykonali pre spoločnosť, našu dedinu v meste a svoje rodiny. Pri príležitosti Medzinárodného dňa žien sa v Dome kultúry Vajnory zišli ženy, matky, babičky, ktorým sme aj odovzdaním kvetinky chceli vysloviť jedno obrovské poďakovanie za všetko, čo pre nás urobili a ešte stále robia.

O kultúrny program sa postarali naše vajnorské deti z materskej školy, žiaci zo Základnej školy Kataríny Bruderovej a Základnej školy Jána Pavla II., ako aj žiaci Súkromnej umeleckej školy na Osloboditeľskej ulici. Celoživotné úsilie, náročná práca našich senioriek

a ich odhodlanie pri výchove detí a vnúčať sú neoceniteľným a nenahraditeľným vkladom pred budovanie a udržanie celej našej komunity Vajnorákov a Vajnoráčok. Takže ešte raz jedno obrovské ďakujeme!

Ďakujem našim učiteľkám a učiteľom za ich obetavú prácu

V našej mestskej časti sme si návštevou školských zariadení pripomenuli Deň učiteľiek a učiteľov, ktorým sme aspoň malou pozornosťou vyjadrili poďakovanie za ich náročnú prácu. V poslednom čase pravidelne hovorím, že v dnešnej dobe šírenia obrovského množstva informácií, ale, bohužiaľ, aj dezinformácií, je povolanie učiteľa možno dôležitejšie ako kedykoľvek predtým.

Cestou ako tejto záplave čeliť je hlavne skutočné vzdelávanie. Len obrovský prehľad pani učiteľiek a pánov učiteľov, životné skúsenosti, vzdelanosť a trpezlivosť môže naučiť naše deti rozlišovať medzi tým, ktoré informácie sú dôležité, ktoré nie, čo je podstatné a čo nepodstatné, čo je správne a čo už tak celkom nie. Pretože mať po ruke množstvo informácií ešte neznamená automaticky múdrosť a rozhladenosť. Žiadne surfovanie po internete plnohodnotne nenahradí klasické vyučovanie v školských laviciach a lásku učiteľiek a učiteľov k svojim žiakom.

Preto naše jedno obrovské **ĎAKUJEM** patrí všetkým pedagogickým aj nepedagogickým zamestnancom. Vzdelanie, za ktoré vďačíme

ich neúnavnej a nenahraditeľnej práci, je tou najdôležitejšou investíciou, ktorú môže mladý človek do svojej budúcnosti dostať.

Michal Vlček,
starosta mestskej časti
Bratislava-Vajnory

Dovoľujeme si Vás pozvať na **Salón v Dobrej lipe**

dňa 14. mája 2024 o 18.00 hod.
na tému

MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK

minulosť, súčasnosť, budúcnosť.

Pri príležitosti 105. výročia úmrtia,
ktorý sa bude konať v spolupráci
s Mestskou časťou Bratislava-Vajnory.

Hostami budú
PhDr. Pavol Kanis,
významný historik,
odborník na osobnosť
M. R. Štefánika

a
Martin Babjak
vynikajúci operný sólista,
nadšenec leteckého modelárstva

moderuje
Dr. Stanislav Bachleda

S hlbokým zármutkom oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás vo veku 87 rokov, dňa 23. 4. 2024 navždy opustila naša milovaná mama, stará mama, prababka, sestra, svokra, švagriná
PhDr. Oľga Slivková, rod. Čarnogurská,
(* 9. 9. 1936 - † 23. 4. 2024).

S pani Oľgou Slivkovou sme priniesli obsiahly rozhovor vo vlašajšom čísle 9-10 Vajnorských novín

Generál M. R. Štefánik zahynul pred vyše storočím

Jeho noha mala vstúpiť na vajnorské letisko

Text: Stanislav Bachleda

Snímky: archív, internet, Ján Juríček:

M. R. Štefánik, Mladé letá

Dňa 4. mája tohto roku uplynulo už 105 rokov od chvíle, keď v roku 1919 neďaleko Vajnora zahynul generál Milan Rastislav Štefánik. Narodil sa v Košariskách 21. júla 1880 v rodine s ďalšími jedenástimi súrodencami.

Život tohto veľkého príslušníka nášho národa, hrdinu i neochvejného bojovníka za oslobodenie Slovákov, bol na krátkosť času v ktorom žil, neuveriteľne bohatý, pestrý, nebezpečný, odvážny, profesionálne i ľudsky naplnený po možný okraj možného.

Štúdium stavebného inžinierstva v Prahe na Českom vysokom učení technickom, kam nastúpil v roku 1888 na želanie svojho otca, košariského evanjelického farára, dlho netrvalo. Po skončení druhého ročníka prechádza na Filozofickú fakultu Univerzity Karlovej, kde sa venuje sa štúdiu matematiky a hviezdárstva, ktoré ukončil titulom doktora filozofie v roku 1904. Od detstva vzhliadal k hviezdám, aby sa stali jeho osudom, aby sa on stal ich vyznávačom i skúmateľom. Po skončení pražských štúdií sa vydal za svojím cieľom – stať sa významným vedcom astronómom. Vybral sa do centra svetového diania – do Paríža. Bol to odvážny i trúfalý zámer, ale cieľ bol jasný – čo najviac sa priblížiť ku hviezdám. Pozemským i nebeským. Oboje sa mu podarilo, aj keď musel prejsť nesmierne náročnú, duševne i fyzicky ťažkú cestu.

Prvý kontakt po príchode do Paríža bol síce sľubný, ale neprinášal rýchle úspechy. Napriek tomu, že neovládal francúzštinu dokonale, usilovnosťou a pracovitnosťou zaujal významného astronóma Julesa Janssena, u ktorého začal pracovať v jeho observatóriu v Meudone, ale až poldruha roka po príchode do Paríža. Významného astrofyzika čoskoro zaujal svojou pracovitnosťou, ale

Mohyla M. R. Štefánika na Bradle

i nápadmi vylepšovať zariadenia observatória, čím si získal jeho uznanie i vyhladky na trvalé, aj keď slabo platené miesto. Janssen ho poveroval postupne náročnejšími úlohami a vyjadrenie: „Budem vás podporovať vo vašej snahe dokiaľ budem nažive“ bolo nepochybne vysokým ocenením, ktoré umocnil aj ponukou, aby sa zúčastnil na vedeckej výprave na Mont Blanc (4 810 m. n/m.), najvyššej hore nielen Álp, ale celej západnej Európy, sledovať pohyb slnka a Marsu. Štefánik, napriek chorobe žalúdka, ktorou trpel od pražskej operácie slepého čreva v roku 1901 až do konca života, nezaváhal a zúčastnil sa jej. Na vrchol Mont Blancu vyšiel ešte päťkrát, vždy pre svoje vedecké činnosti.

Avšak pozorovania najmä zatmenia slnka vykonával nielen vo Francúzsku, Španielsku, Turkestane – cestou späť navštívil spisovateľa Leva Nikolajeviča Tolstého – ale aj v Afrike, západnom a južnom Tichomorí (na Tahiti), v Brazílii, Ekvádore, kde pre Francúzsko vybuďoval sieť telegrafických staníc, za čo mu francúzska vláda udelila jedno z najvyšších ocenení – kríž Rytiera čestnej légie.

Zásluhou J. Janssena sa jeho vedecké práce dostali aj do pozornosti Francúzskej akadémie a do odborných vedeckých časopisov. Svojou odbornosťou sa postupne zaraďoval do parížskeho vedeckého sveta. No nielen odbornosť, ale prirodzená inteligencia, po čase aj zvládnutý jazyk mu umožňovali stretávať sa nielen s vedeckými kapacitami, ale aj s politikmi, štátnikmi najvyššieho rángu. Nebolo to len pre jeho vedeckú ctížiadosť, ale pre jeho túžbu vymaniť svoj národ z poroby vtedajšieho sveta, z područia Rakúsko-uhorskej monarchie a najmä z maďarského útlaku. O tomto ciele bol presvedčený už počas stredoškolských, najmä však vysokoškolských štúdií v Prahe, kde rozvíjal kontakty s českou inteligenciou podporujúcou jeho snahu o zjednotenie stredoeurópskych Slovanov a o osamostatnenie sa Čechov a Slovákov. Spočiatku ešte nebol presvedčený o republikánskom tvare nového štátneho útvaru, postupne však dospel k republikánskej forme štátu aj vďaka blízkym vzťahom s Tomášom Garrigue Masarykom, neskorším prvým prezidentom ČSR, ktorého obdivovateľom sa stal už v Prahe.

Milan Rastislav Štefánik v mladosti

Keď sa začala prvá svetová vojna, prihlásil sa Štefánik do francúzskej armády. V tom čase už mal tamjšie občianstvo. Najviac ho zaujalo letectvo. Stal sa pilotom, lietal odvážne najmä na prieskumné lety a keďže lietanie bolo a dosiaľ je závislé na počasí, nedlho nato navrhol veleniu armády vybudovať vôbec prvú meteorologickú službu, čím sa efektívnosť letectva výrazne zvýšila. Štefánik pomerne rýchlo postupoval vo vojenských hodnostiach. Dokázal sa s eleganciou a vysokou komunikatívnosťou pohybovať v najvyšších kruhoch, do ktorých vydláždil cestu aj osobnostiam vtedajšieho hnutia za vznik Československa – T. G. Masarykovi a E. Benešovi. Štátne i politické kruhy presviedčal o dôležitosti vzniku Československa, ale aj ďalších národných štátov, ktoré boli súčasťou monarchie. Uistoval ich, že budúci štát, aby mohol mať predpoklady vzniku, potrebuje svoju armádu, ktorá môže byť na úžitok aj krajinám ako Francúzsko a Taliansko vo vojne s Nemeckom a Rakúskom.

Šlo o vznik mnohotisícového vojenského zoskupenia, ktoré by tvorili najmä vojaci bývalej monarchie, zajatci zo Slovenska a Čiech, dobrovoľníci z USA, taktiež niekoľko desaťtisícová armáda legionárov v Rusku, zmietajúcom sa revolučnými udalosťami a najmä bolševickou revolúciou. Štefánika poverilo Francúzska misiou, ktorá by uviedla do pohybu tento proces. Pre túto úlohu ho vymenovali za generála francúzskej armády. Tak sa Milan Rastislav Štefánik zmocnil nielen hviezd na nebi, ale aj tých pozemských, generálskych.

V rokoch prvej svetovej vojny navštívil v duchu realizácie svojho poslania československé légie na ruskej Sibíri, odtiaľ cestoval

Štefánik pred observatóriom na Mont Blancu

do Japonska a následne do Spojených štátov, kde sa mu podarilo získať štyri tisíc amerických Slovákov a Čechov dobrovoľníkov do československej armády. Francúzsko i Taliansko po náročných rokovaniach práve vďaka Štefánikovmu diplomatickému prístupu, cieľavedomosti, systematickej príprave i vytrvalej realizácii myšlienky pristúpili na uskutočnenie tohto spôsobu vzniku armády ešte neexistujúceho štátu. V tom spočíva genialita Štefánikovho pôsobenia po celom svete.

Neustále napätie, vyčerpanosť, náročná práca, mnohotýždňové presuny z jednej časti sveta na druhú zhoršovali jeho zdravotný stav natoľko, že musel podstúpiť ešte niekoľko operácií. Neraz od vyčerpania zemdľel, ale ako zázrakom sa dokázal duševne i fyzicky prispôbiť každej situácii. Pre takéto náročné konanie našiel si čas, aby pomyšľal na založenie rodiny. Ženy ho obdivovali aj napriek tomu, že nepatrili medzi krásavcov tela, ale zato rytiera ducha. Vždy dbal na eleganciu, spoločenské vystupovanie, dokonale sa pripravil na každé rokovanie, dokázal zmeniť nepriaznivé situácie vo svoj prospech, čím si získal obdiv a uznanie najvyšších autorít, či to bol prezident a premiér Francúzska, taliansky kráľ i predseda vlády a napokon všetky armádne autority. Je však o ňom známe, že nikdy neodmietol hovoriť s radovým vojakom, či si s ním podať ruku.

Počas jednej z návštev Talianska na konci vojny sa zrazu jeho citová stránka začala uberať aj iným smerom, než len láskou k svojmu národu. Hodno zacitovať jeho vlastné slová: „Stalo sa niečo neočakávané. Zamiloval som sa do dievčaťa mladého, krásneho, mravne i intelektuálne veľmi prebudeneho. Čistá láska ako

ľahký závoj hmiel vystupujúcich v hájoch a miznúcich pred ranným slnkom“. Toľko nehy by človek od vojaka – generála neočakával. Zjavná bola aj odozva mladej markízy Giuliany Benzoniovej, avšak Štefánika poháňala túžba vrátiť sa do svojej domoviny, ktorá v tom čase už bola realitou. Odchod do Československa pripravovala talianska armáda. Štefánik mal už pripravený aj osobitný vlak, ale ako letec si vybral cestu vzduchom, lebo ako povedal, „že sa nechce dotknúť rakúskej pôdy“.

Nanešťastie si vybral nie veľmi spoľahlivé vojenské lietadlo typu Caproni s dvomi talianskymi letcami. Lietadlo so Štefánikom malo pristáť na vajnorskom letisku okolo 12.00 hod., kde už bolo označené miesto pristátia. Čo sa stalo v nasledujúcich chvíľach, približuje správa Štefánikovho francúzskeho vojenského pridelenca majora Fourniera: „Všetko bolo pripravené na pristátie. Lietadlo niekoľko minút krúžilo nad Dunajom vo výške 400 – 500 m. Dávali sme mu znamenie tým, že mechanik zapálil benzín, aby dymom zdôraznil miesto pristátia, označené veľkým písmenom T... V okamihu, keď lietadlo začínalo druhý oblúk, aby sa dostalo do smeru k nám, odrazu sa z výšky asi 100 m zrútilo priamo na zem“.

Aká bola pravá príčina pádu lietadla sa už asi nikdy nedozvieme, aj keď vyše storočie pretrvávajú nejasnosti okolo tejto tragédie. Nikdy viac sa so svojou milovanou Giulianou nestretol. Nikdy sa jeho milovaná Giuliana nevydala. Navštívila aj miesto jeho posledného odpočinku – Bradlo. V deň svojho odletu – 4. mája 1919, možno už tušil svoj koniec jej napísal list, ktorý sa začína slovami: „Zbohom! Ach, aké hrozné slovo, rozdeľujúce náš život!“

Príbehy vajnorského kroja (2)

Dzeci naše vajnorské...

Text: Elena Karácsonyová

Snímky: Marek Grebeči,

Elena Karácsonyová

Autorka kresieb bábič a krojových

súčastí: Ella Kabele

Často sa stretávam s názorom, že detskému odevu sa v minulosti všeobecne nevenovala taká pozornosť ako odevu dospelých. Veď sa „neoplatilo“ kupovať drahšie látky či vyšívať detský kroj, keď z neho dieťa rýchlo vyrástlo. Kto však pozná kroj vajnorských detí, určite vie, že to nie je celkom pravda...

Keď detičky vyrástli z kabošku, približne v troch – štyroch rokoch, chlapci dostali nohavice – galótki, dievčatá rukávečky, sukničku, záscerku a pruclek. Detský odev je od tohto momentu vlastne „zmenšeninou“ odevu dospelých. Pruclek (živôtik) býval pre deti z kašmírovej látky, brokátu či inej jednofarebnej látky s drobnejším vzorom. Prucleky boli, najmä v novšom období, často vyšívane – tak ako u dospelých. Dievčenské prucleky boli zdobené tzv. *kaňírmi* – ťahanou nazberanou ozdobou a – ak neboli vyšívane – aj našitými zlatými či striebornými *bortňami*.

Rodina s deťmi v krojoch, 1. tretina 20. storočia. Reprodukcia fotografie z archívu Agneši Brúderovej, autorka reprodukcie: Elena Karácsonyová

Chlapčenská košielka mala vyšitý *punt* a okraje rukávov, ozdobená bola na rukávoch paličkovanou čipkou, rukávy a prieramky boli

zošité ozdobným spojovacím švíkom. Výšivka na košielke bola – s ohľadom na menšiu veľkosť plochy, ktorá sa vyšívala – jednoduchšia ako u dospelých, rovnako ako bola drobnejšia i paličkovaná čipka. Používali sa „veselšie“ farby – žltá, oranžová, doplnková modrá, ružová či tmavšia červená. Koncept výšivky je však rovnaký ako na mužskej košeli. Podobne to bolo aj pri dievčenských rukávcoch – výšivka bola užšia a jednoduchšia ako na ženských rukávcoch, vyšitá prevládajúcou žltou a oranžovou farbou. Na výšivke detských rukávcoch a košeliach nájdeme aj monogram a rok „výroby“ – monogram však nepatrí vyšívачke, ale dieťaťu, pre ktoré sa odev zhotovoval. Najmenšie detské rukávce majú často vyšitý aj obojek, ktorý je spolu s čipkou okolo krku našitý priamo na rukávcoch a zaväzujú sa vyšívanou továrenskou stuhou. U detských rukávcov a košielok sa nestretávame často s výšivkou zlatými a striebornými niťami – dôvodom určite nie je iba ich vyššia cena, ale aj to, že detské odevy (tak ako aj dnes) potrebovali jednoduchšiu a častejšiu údržbu ako tie „dospelácke“.

Chlapci v kroji

Deti v kroji

Detail dievčenského pruceľku

Detail výšivky na detských rukávcoch

Deti v kroji

Galótki mali chlapci jednoduché, čierne, alebo ozdobené červeným šujtášom. Sukničky pre dievčatá bývali z bielych kvetovaných látok. Zásterky sa šili z lesklej látky modrej farby, ozdobené boli nášivkami alebo výšivkou – tak ako zástery ich mám.

Na hlavách nosili dievčatá šíki (striebornými alebo zlatými bortňami – kovovými stuhami – ozdobená vyšívaná biela alebo červená krojová stuha). Chlapci dostali pri nástupe do prvej triedy v škole čierne širáčky (klobúčky) s mašľami. Tradičnou detskou obuvou boli topánky alebo čižmičky.

Podme teda obliecť do detských krojov aj naše papierové bábiky, ktoré pre vás znovu nakreslila talentovaná pätnásťročná Ella Kabele. Vystrihnite figuríny a jednotlivé krojové súčasti (pozor na uchyťavacie pásiky). Krojové súčasti vyfarbite a skúste znázorniť aj výšivku – pomôžu vám fotografie k článku alebo aj kroje, ktoré máte doma. Bábiky oblečte – jednotlivé kusy odevu prichyťte o figurínku založenými tenkými páskami.

Krásu nášho kroja a našich výšiviek strážiili najmä ženy – dievčatá sa začínali učiť vyšívať už v detskom veku, keď mali osem–deväť

rokov. A postupné zdokonaľovanie im umožnilo vytvoriť malé či väčšie kúsky krojovej krásy pre naše vajnorské dzeci, ktoré im radi a s hrdosťou obliekame aj v súčasnosti.

—
P. S.: Názov dnešného článku (a – ako obvykle – aj zopár fotiek) som si požičala od Mareka Grebečiho z jedného jeho fotenia s deťmi vo vinohradoch. Nič výstižnejšie a krajšie som nenašla (ani nevymyslela). **Ďakujem, Marek. Aj za to, že tak rád fotíš dzeci naše vajnorské.**

Hovoríme s pani knihovníčkou našej knižnice Helenou Paulenovou

U nás je Mesiac knihy každý mesiac

Text: Stanislav Bachleda

Snímka: archív knižnice

Knižnica je katedrála umenia. Nie preto, že je tam ticho ako v kostole, ale pre jej výnimočnosť. Nikde inde sa nenachádza toľko múdrosti ako v chráme literatúry, nikde inde nenájdeme takú pestrosť príbehov, udalostí, zápletiiek – i problémov ako poskytujú knihy. K takým miestam patrí aj Miestna knižnica vo Vajnoroch, ktorú niekoľko rokov vedie pani Helena Paulenová.

› Aký je v súčasnosti záujem o návštevu knižnice.

Dvere vajnorskej knižnice sa otvárajú každé popoludnie nespočetnekrát; tu býva „mesiac knihy“ každý mesiac. Už od minulého

roka sme zaznamenali nárast záujmu a prílev nových čitateľov a čitateľiek najmä z kategórie „mladých dôchodcov“, ktorí rozšírili rady našich používateľov, ale v posledných

mesiacoch je to možno aj zvýšením cien kníh. Keďže žiaci a študenti potrebujú povinne prečítať určené tituly, tak sa opakovane vracajú do knižnice. Počet zapísaných čitateľov v tomto období je 700, avšak aktívnych je 410 – to znamená tých, ktorí majú na tento rok zaplatený členský príspevok.

› Nie je to však len miesto požičievania a vracania (nie vždy) kníh, ale aj spoločenských i výchovných podujatí.

Vďaka finančnému príspevku Miestneho úradu MČ Vajnory aj tento rok pokračujeme v pravidelných programoch pre vajnorských školákov – v spolupráci s Občianskym združením EduDrama. Pod vedením **Mgr. Veroniky Kořínkovej** a **Mgr. Barbory Vítkovej-Jurínovej** a s výdatnou pomocou ich kolegyň ožívajú hrdinovia detských knižiek. Deti majú možnosť na vlastnej koži zažiť dobrodružstvá – príbeh o poslušných /alebo neposlušných/ kozliatkach, radosť a starosti troch bratov na motívy Dobšinského rozprávok, dobrodružstvá zbojníčky Ronji, chystajú narodeninový darček

pre deduška, hľadajú, kto sa to skrýva v lesnej skrýši. Deti sa spontánne zapájajú, snažia sa vžiť do pocitov jednotlivých postáv, sledujú, ako sa rozvíja príbeh a rozuzlenie zápletky.

› **Dalo by sa povedať, že sa tak rozvíja tvorivé myslenie i podnecovanie fantázie?**

Možno to povedať aj tak, lebo sa venujeme dôležitým súčastiám rozvoja osobnosti detí ako samostatnosť, zodpovednosť za vlastné rozhodnutia, vzťahy rodičov a detí, sila kamarátstva, problém šikany, xenofóbie a prijatie inakosti menších – skrátka literatúra v akcii. Výška tohtoročného grantu bude stačiť na 20 samostatných programov pre deti a zostane aj na semináre pre pedagógov. Skvelá myšlienka, ďakujeme!

› **Knihy sa používaním opotrebovávajú, ale treba taktiež dopĺňať nové tituly. Aké máte na to možnosti?**

Počas celého roka zabezpečujeme obnovu a dopĺňovanie knižného fondu, jednak nákupom kníh z rozpočtu mestskej časti Vajnory a tiež z darov konkrétnych ľudí. Všetky tituly sú elektronicky spracované a na stránke knižnice je zverejnený prístup na aktuálny katalóg – spolu 11 750 kusov. Ako ste poznamenali, častým požičiavaním sa knihy opotrebovávajú, preto niektoré musia aj do opravy – túto službu nám poskytuje knihárska dielňa Mestskej knižnice v Bratislave. Knihy sa odtiaľ vracajú ako nové a slúžia ďalej.

› **Máte okrem kamennej knižnice aj „satelitné“?**

Stále veľmi dobre „fungujú“ naše tri malé malované knižnice. Aj vďaka našej usilovnej dobrovoľníčke zabezpečujeme, aby domčeky boli stále plné kníh. Ďakujeme tiež za dary od známych i neznámych darcov – niektorí z nich by si zaslúžili mimoriadnu medailu za rozvoj knižnice. Úprimná vďaka!

› **Aké ďalšie formy činnosti sa u vás kobjú?**

Veľkú obľubu a záujem majú aj besedy so spisovateľmi a autormi – našimi poslednými besedujúcimi hosťami boli Lucia Grigová a Dušo Martinčok – aj v tejto aktivite budeme pokračovať. Svojich poslucháčov si našlo aj tradičné Adventné čítanie, a tak ho plánujeme realizovať aj tohto roku. Teším sa, že máme stálych návštevníkov, že sa ich rady rozširujú, čo je najmä v terajšej dobe informačných technológií dobré znamenie, alebo je to aj tým, že sme naozaj stále dedinou, aj keď v meste.

› **Správni čitatelia si knihy vážia, opatrujú, ale niekedy aj zabudnú priniesť späť. Ako upozorňujete svojich návštevníkov, aby ich vrátili?**

Máme rôzne formy upozornení, ale ja poznám svojich skalných i tých menej často prichádzajúcich, veď vo vajnorskej knižnici pracujem už 15 rokov. Neraz si pripadáam ako chodiaca upomienka – stačí však zábudlivca

stretnúť na ulici a na druhý deň je kniha opäť na svojom mieste. Toto skutočne funguje. Samozrejme, je veľkou výhodou, že knižnica je otvorená každý pracovný deň od 14.00 do 17.00 hod.

Želáme Miestnej knižnici vo Vajnoroch i jej pani knihovníčke, aby obľuba tejto inštitúcie nielen pretrvávala, ale aj narastala.

Vajnorské novinky v Európskom parlamente

Text: redakcia

Snímka: Martin Hojsík

Na plenárne zasadnutie Európskeho parlamentu v Štrasburgu sa dostalo februárové číslo Vajnorských noviniek. Priniesol ich tam podpredseda EP Martin Hojsík, ktorý je pôvodom z Vajnor.

Teší nás, že časopis našej mestskej časti sa dostal na rokovanie tejto najdôležitejšej priamo volenej inštitúcie EÚ práve v období, kedy si pripomíname okrúhlych 20 rokov od vstupu Slovenska do Európskej únie.

Lésola, lésola, Kvjetní ňedzela

Text: Elena Karácsonyová,
Gabriela Zemanová

Snímka: Marek Grebeči

Jar bola v živote našich predkov obdobím mimoriadne bohatým na zvykoslovné prejavy. Najdôležitejšie jarné zvyky – symbolické donášanie leta do dediny a vynášanie zimy sa diali práve na Kvetnú nedeľu. Občianske združenie Podobenska z Vajnor pripravilo v spolupráci s mestskou časťou Bratislava-Vajnory už tradičné podujatie Lésola, lésola, Kvjetní ňedzela, na ktorom pripomíname naše tradičné vajnorské zvyky nielen domácim, ale aj návštevníkom.

Jarné obyčaje, tak ako sa dodržiavali vo Vajnoroch, predstavili deti z detského folklórneho súboru Podobenska z Vajnor. Ako bolo u nás zvykom, dievčence najprv priniesli *lésolu*, vrbovú haluz ozdobenú stuhami, papierovými retiazkami, ftáčkama z vídušiek (vyfúknutých vajčiek) a kraslicami. Potom vyniesli *kiselicu* – figurínu zobrazujúcu smrť a zimu – a rozlúčili sa tak symbolicky so zimným ročným obdobím. Zaujímavosťou je, že vo Vajnoroch sa v minulosti pri-

pravovali dve lésoly a dve kiselice – dievčence z horného a dolného konca „súťažili“, ktorá skupina pripraví reprezentatívnejšiu výzdobu a skôr príde k farárovi, rektoroovi, richtárovi a k iným popredným osobnostiam obce.

Spevom vajnorských pjesničiek nás potešili ženy a deti z Oianskeho združenia Podobenska z Vajnor a ako hosť vystúpil detský folklórny súbor Lastovička z Ivanky pri Dunaji.

Súčasťou Kvetnej nedele sú aj predajné trhy, zamerané najmä na veľkonočné výrobky. Stretli sme sa na nich znovu s tými, ktorí si toto podujatie obľúbili a zúčastňujú sa ho každoročne, i s novými tvármi – výrobcami kraslíc, paličkárkami, vajnorskými ľudovými umelcami, výrobcami textilných hračiek a maňušiek, šperkárkou, výrobcami korbáčov a – ako inak vo Vajnoroch – aj s vinármi. Počas podujatia starosta obce Michal Vlček a vicestarostka Soňa Molnárová vyhlásili výsledky súťaže o najkrajšiu kraslicu pre rok

2024. Výrobca kraslíc a korbáčov Jozef Kališ venoval starostovi a dedine obrovský, takmer 3 metrový vlastnoručne upletený korbáč z vrbových prútov. Ten je symbolom životodarnej sily vegetácie, ktorá sa mala práve v jarnom období dotykom prenášať na okolie (na šibiračku).

Už tradične počas tohto podujatia pripravujeme aj výstavy – tento rok návštevníkov pri vstupe vítala výstava fotografií venovaná 10. výročiu založenia občianskeho združenia Podobenka z Vajnor. Prostredníctvom fotiek Mareka Grebečiho a ďalších členov Podobenky ste mohli nahliadnuť „do kuchyne“ nášho občianskeho združenia a pripomenúť si podujatia veľkonočného obdobia, ktoré sme za tých desať rokov pripravili i ktorých sme sa zúčastnili.

Práve na Kvetnú nedeľu sme sa vďaka hojnej účasti návštevníkov mohli presvedčiť, že zvyky a tradície Veľkej noci stále nachádzajú medzi ľuďmi odozvu a vieme ich aj týmto spôsobom priblížiť a odovzdať mladšej generácii a deťom. Chceme sa poďakovať

všetkým, že sme sa opäť mohli stretnúť, porozprávať, pripraviť sa na nadchádzajúce sviatky jari a stráviť príjemné nedeľné popoludnie. Veľká vďaka patrí rovnako všetkým,

ktorí nám toto podujatie pomohli zorganizovať, a všetkým tým, ktorí sa ho zúčastnili. A dúfame, že sa všetci spolu stretneme v príjemnej atmosfére aj na budúci rok.

Výročie príchodu Ferdiša Jurigu do Vajnor

Text: redakcia. **Snímky:** archív

Vajnory dali a stále dávajú Slovensku a Európe množstvo významných osobností, ktoré prevyšujú veľkosť našej dediny v meste. Či už z oblasti kultúry, politiky, náboženstva alebo športu. Jednou z nich - najmä v politike, kultúre a cirkvi - bol kňaz, politik a národný buditeľ zo začiatku 20. storočia Ferdiš Juriga. Výročie jeho príchodu do Vajnor z roku 1905 sme si pripomenuli v parku v našej mestskej časti, ktorý nesie jeho meno. Okrem zástupcov mestskej časti sa na akcii zúčastnili aj žiaci našich základných škôl a zástupcovia seniorov.

Slávna je napríklad jeho reč v uhorskom sneme, kde jeho zásluhou po prvý raz zaznel slovenský jazyk, ale dôležitá bola aj každodenná práca vo Vajnoroch medzi obyčajnými ľuďmi. Za svoje postoje a najmä za burcujúce články sa dostal na dva roky aj do maďarského väzenia. „Vždy si stál za svojimi názormi bez ohľadu na to, čo si aktuálne myslí väčšina, lebo len tak sa v politike presadzuje pravda a hodnoty. Svojimi víziami, iniciatívou a nadšením sa snažil o rozvoj kultúry, vzdelania a hospodárstva v našej obci. Jeho príklad nás inšpiruje dodnes. Platí, že ak chceme dosiahnuť niečo v živote, musíme sa usilovať a nevzdávať sa“, povedal na spomienkovej slávnosti starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Aktuálne kultúrne a vzdelávacie aktivity u nás sú výsledkom práce a vízií mužov a žien, ktoré ich základy postavili dávno v minulosti. Aj vďaka tomu sme tým, čím sme. Originálnou dedinou v meste a zároveň súčasťou väčšieho a moderne sa rozvíjajúceho mesta. Niečím, čo je unikátne aj v celoeurópskom rozmere. Uchovávajme a rozvíjajme si to.

Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (21)

Text: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Ilustrácia: Blahozvešť kriesenia slovenského národa a slovenskej krajiny, Nakladateľstvo Urbánek a spol. Trnava, 1937

Aj v dnešnom pokračovaní čítania z vajnorskej kroniky si pripomenieme ďalšie udalosti, ktorými žili obyvatelia Vajnor. Dvíhala sa vlna vysťahovalectva, v ovzduší bolo cítiť blížiacu sa svetovú vojnu, do ktorej onedlho narukovali mladí i starší Vajnoráci. Po jej skončení a ani po vzniku Československa sa najchudobnejším neušlo pri pozemkovej reforme lepšej pôdy.

Ošial' vystahovateľstva, ktorý zachvátil takmer celú Európu, najmä chudobné slovenské kraje, postihol aj Vajnory, i keď len v menšom rozsahu. Za prácou do Ameriky odchádzajú agentami získaní mladší ľudia z chudobnejších vrstiev a rodiny, aby na druhej strane oceánu získali v (z) rôznych kontraktov peniaze, ktorých sa im doma nedostávalo. Tak už začiatkom storočia a postupne i v ďalších rokoch odchádzajú z Vajnor prví vysťahovalci do Ameriky: Antalic Matej r. 1874, Fašung Štefan r. 1870, Hrzíč Štefan r. 1877, a Jaslovský Michal r. 1890.

Všetci sa však postupne vracali späť, niektorí z viacej, iní s menej nahonobenými peniazmi, ale s bohatými skúsenosťami z cudzieho sveta, pričom uznali, že všade dobre, ale doma najlepšie. Niektorí si potom za zarobené peniaze postavili domy, alebo nakúpili aj pozemky.

V roku 1914, keď započala prvá svetová vojna, prišli aj zlé chvíle na vajnorskú muziku. Hudba zamĺkla, takmer všetci jej rúči členovia narukovali na všetky možné strany bojísk. Pre(d) spoločnou rozlúčkou si podali ruky s predsavzatím, že ak sa dožijú tejto vojny, stretnú sa doma a budú pokračovať tam, kde prestali.

Ochotnícke divadlo vo Vajnoroch má bohatú svoju dlhoročnú tradíciu. Lebo divadelníctvo sa spomína ešte koncom minulého storočia (19. stor., pozn. red.), ďalej sa uvádza

Ferdiš Juriga reční v Uhorskom sneme

v istom prameni Archívu mesta Bratislavy zachytené z dennej tlače predstavenia divadla v obci v roku 1901, avšak počiatky organizovaného roku 1916 patria ako začiatok divadelníctva vo Vajnoroch.

V tomto vojnovom období sa konalo v mieste divadelné predstavenie v prevedení terciárov (reholá kapucínok Svätej rodiny, pôsobiaca v oblasti sociálnej, charitatívnej, či misijnej), cirkevnou hrou „Joram“. O krátky čas sa na tomto poli divadelníctva začínajú prejavovať miestni mladí študenti.

Priebehom prvej svetovej vojny nastávali nielen pre Vajnory, ale pre celé Uhorsko zlé časy. Plne sa postupne prejavovala narastajúca bieda, polia a vinohrady sa nedostatočne obrábali, pretože takmer z každej rodiny chýbali muži a mládenci do práce jak na poliach, tak vo viniciach. Pritom v obci bolo cez vojnu ubytované aj vojsko, čo ju značne vyčerpalo.

I keď táto vojna nemala priamy dotyk s obcou, predsa podľa pamätníkov majú na ňu smutné spomienky, veď na rôzne bojiská rukovali mladí chlapi, ženatí otcovia. Boli dokonca prípady, že otec rukoval vedno so synom. Spomínajú, že prvý takýto vlak prechádzal Vajnoramí, plný vojakov. V osobných vozňoch sa viezli dôstojníci, kým vo vagónoch pre dobytok obyčajní vojaci, ktorí tam ležali priamo na slame. Mnohí boli na

trepaní na železnej tyči na dverách. Niektorí spievali baladické piesne, inak boli všetci smutní. Ďalší vlak bol však strašnejší. O niekoľko dní totiž prišla správa do dediny, že je na stanici vlak s ranenými vojakmi. Všetko čo vedelo bežať, utekalo na stanicu. Vzali so sebou kanvy mlieka, čaju, vína i jedlo a podávali vedno raneným vojakom. Vlak bol plný ranenými, zarastenými mladými vojakmi. Oviazané ruky, nohy i hlavy, čo strašne pôsobilo na obyvateľstvo, boli tam totiž aj ich rodni.

Po skončení prvej svetovej vojny vracajú sa obyvatelia do mierového života. No túžbami očakávaný vznik novej Československej republiky neprinieslo pre miestne obyvateľstvo podstatné zmeny. Najviac očakávaná pozemková reforma priniesla len veľmi málo zmien v pomere vlastníctva pôdy. Tak napr. z Hunyadyho majetku z ivánskeho chotára agrárnici rozparcelovali asi 30 hektárov, z čoho dostali aj Vajnorčania. V samotnom vajnorskom chotári veľkostatkárovi Sprinzlovi naďalej patrila majer, liehovar, štyri rybníky s intenzívnym chovom kaprov a pomerne veľká časť chotárskej pôdy. Väčšina roľníkov mala i naďalej len malé kúsky rolí, ktoré často zaplavovala na jar spodná voda.

Prehĺbila sa však aj majetková diferenciácia na tzv. bohatších roľníkov gazdov stredných

gazdov, kým za kratší koniec žiaľ ťahala v obci skupina malých roľníkov, bezzemkov a robotníckej triedy. Hlavne chudobnejší museli chodiť potom pracovať do fabrík v meste ako Dynamit Nobel, Tabakova továreň a inde.

Do novej samosprávy obce sa dostávajú bohatší roľníci a vinohradníci, ktorí obsadili vedúce miesta nielen v zastupiteľstve, ale aj v politických stranách a hospodárskych funkciách.

Poslednú reč v Uhorskom sneme ako poslanec predniesol Ferdiš Juriga desať dní pred vyhlásením samostatnosti ČSR dňa 10. októbra 1918, kde žiadal sebaurčenie a právo nielen pre Slovákov, ale aj pre srbské národy, Chorvátov, Rusínov, ďalej aj pre ostatné národy Uhorska, či je to už národ nemecký, maďarský, rumunský, židovský a „aby upustiac a zabudnúť na minulosť, na základe svojej vlastnej vôle a bratskej jeden popri druhom mohli nažívať“. Toto sebaurčenie práva žiadame pre všetky národy, ktorá jednu spoločnú reč v jeden národ spája“.

Ďalej vyhlásil v svojej reči, že na budúcej

mierovej konferencii má právo zastupovať Slovákov jedine Slovenská národná rada a odmietol akékoľvek právo Uhorskému snemu hovoriť a čokoľvek podnikáť v mene Slovenského národa.

Jeho reč bola prerušovaná hrozným pobúrením a krikom poslancov, pochopiteľne maďarskej národnosti volaním „Von s ním“, „Zrazit ho“, „Gazemeber“, „Povraz mu“ a pod. (67).

A keď odchádzal koncom tohto roku Juriga z Vajnory, boli mu miestni občania povďační za jeho účinkovanie v mieste, lebo im vstúpil cit hrdosti k svojmu národu a k svojmu našskému ľudovému umeniu.

V nasledujúcej časti približovania poznatkov z vajnorskej kroniky sa dozvieme, kedy sa definitívne začal používať názov obce ako Vajnory, lebo ešte začiatkom roka 1919 to bolo pomenovanie maďarské. Medzitým však aj celkom iné.

—
Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory

„Očujte národy, bije zvon slobody
– kto ho nepočuje na veky obanuje
– ale kto ho počuje, na veky ožije.“

Úvod Jurigovej reči
v uhorskom sneme

Stretnutie členov a priaznivcov Slovenského Červeného kríža vo Vajnoroch

Text: Ing. Emília Uhrinová, MPH, predsedníčka MS SČK

Snímky: archív

Stretnutie sa uskutočnilo 12. 4. 2024 na zhromaždení členov miestneho spolku SČK, ktoré rokovalo podľa schváleného programu. Viedla ho jeho predsedníčka Emília Uhrinová. Pozvanie prijali aj predstavitelia miestnej samosprávy, starosta Ing. Michal Vlček a zástupkyňa Ing. Soňa Molnárová. Na úvod zhromaždenia členov Majka Grebečiová zarecitovala báseň o živote. Hodnotným kultúrnym programom nás pozdravili deti zo Základnej školy Kataríny Brúderovej a Jána Pavla II. pod vedením učiteľky Kataríny Chytilovej, aby nám spevom, recitovaním a tancami spríjemnili naše stretnutie.

Zaradili sme aj zdravotnícku prednášku na gynekologickú tému Ako byť v rovnováhe po menopauze, ktorú pútavo prezentovala MUDr. Petra Oťapková, PhD. a účastníci stretnutia ju prijali s nadšením. Predsedníčka zhodnotila činnosť miestneho spolku SČK za minulý rok, oboznámila s plánom činnosti na tento rok a hovorila aj o úlohách celého SČK. Pokladníčka miestneho spolku SČK Drahuša Muchová predniesla správu o hos-

podárení a oboznámila s plánovaným rozpočtom na tento rok.

V diskusii vystúpil starosta našej mestskej časti Ing. Michal Vlček, ktorý miestnemu spolku SČK poďakoval za dobrú spoluprácu. Ocenil súčinnosť spolku a samosprávy pri mimoriadnych udalostiach. Účinnú pomoc pri migrácii ľudí z Ukrajiny, pomáhajú sociálne odkázaným občanom z Vajnory týkajúce sa potravinovej, materiálnej pomoci bezdomovcom a sociálne odkázaným občanom darovaním šatstva, potravín a iných vecí

podľa aktuálnej potreby. Zástupkyňa starostu poďakovala za vynikajúcu spoluprácu s miestnym spolkom SČK, najmä predsedníčke za pomoc pri zájazdoch pre seniorov, organizovaných mestskou časťou Vajnory. Tak ako v minulosti, aj teraz sa účastníci tešili z darčeka, ktorý vlastnoručne vyrobila pani Muchová.

—
Poďakovanie patrí nášmu sponzorovi spoločnosti TESCO Vajnoria, ktorá poskytla občerstvenie.

Ako bolo na Vajnorskej vínnej muške 2024

Text a snímky: Via Vitis

Po poučení z predchádzajúcich dvoch rokov sa nám tentoraz podarilo rozmiestniť stoly a stoličky v maximálne možnom počte. Aj keď sme plánovali využiť aj miesta v otvorenej záhradnej časti, počasie nám napriek našim nádejam absolútne neprišlo. Napriek veľmi nepriaznivým podmienkam sa však väčšina ľudí, ktorí sa vopred prihlásili, dostavila, a dokonca sa k nim pripojila aj početná skupina záujemcov o degustáciu, ktorí sa vopred nehlásili.

Vďaka tomuto obrovskému záujmu sme mohli 3. ročník Vajnorskej vínnej mušky s označením 2024 spustiť na plné obrátky. V prvom rade by sme chceli vyjadriť úprimnú vďaka majiteľom vajnorského wellnesu a kaviarne DOBRÁ LIPA za poskytnutie ich vynovených priestorov a nádherne upravenej vínnej pivnice, kde sa celá naša akcia konala. Tento rok sme mali tú česť vytvoriť dve stanoviská na ochutnávanie vzoriek vín od našich spolkových vinárov. Hneď pri vstupe sme mohli ochutnať vína od troch vinárov a v dolnej pivnici, ako obvykle, nás čakali ďalší dvaja vinári. Zvýšený počet vinárov v našom

spolku svedčí o raste záujmu o vinárske umenie a o bohatšej palete ponúkaných vín. Veríme, že každý návštevník si našiel to svoje, ktoré si oblúbil, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že niektorí si na príjemné chvíle odniesli domov aj niekoľko fliaš.

V každom kúte tohto malebného miesta sa niesla vinárska história. Dokonca pradedo majiteľov, Ján Fekete, získal v roku 1935 od Zväzu vinárskych spolkov pre Slovensko v Bratislave diplom za 1. miesto za vystavené

víno. Tento duch vinárstva bol cítiť počas celej akcie, všetci sme sa ním inšpirovali a spolu sme prechádzali všetkými vínnymi lahôdkami, ktoré naši vinári pripravili.

Nižšie môžete nájsť fotografie z našej degustačnej akcie ako spomienku pre tých, ktorí sa zúčastnili, a ako pozvánku pre tých, ktorí by sa chceli pridať nabudúce. Veríme, že vďaka priateľskej atmosfére a úspechu sa nám podarí vytvoriť vo Vajnoroch tradičnú udalosť.

In vino veritas!

Aj pri návšteve vinohradu sa patrí správať slušne

Text: Ing. Eva Vlašičová

Snímky: archív

Za starých čias som sa ako dieťa zúčastnila so spevokolom zájazdu do vtedajšieho západného Nemec-ka. Keď sme odspievali všetky koncerty, náš tamjší sprievodca nám s nadšením prezentoval možnosť ísť sa zadarmo poprechádzať po Schwarzwalde. Dívali sme sa naňho veľmi prekvapene. V Československu sa predsa môžeme zadarmo motať po lesoch kedykoľvek, v Nemecu chceme utrátiť ťažko zohnateľné marky na tovar, ktorý doma nemáme. Nechceme ísť do lesa, ani zadarmo! Až po rokoch som počas štúdia na univerzite zistila, že na západe vstup do súkromného lesa môže byť regulovaný a spoľatný.

Ako národ sme sa za ostatné tri desaťročia kultúrne a morálne nijako neposunuli dopredu. Niektorí si stále myslia, že keď súkromný pozemok nie je opatrený plotom a zákazovými značkami, môžu na ňom robiť čokoľvek. Len málokto si uvedomuje, že aj vajnorské vinohrady sú súkromné pozemky a je to len dobrá vôľa ich majiteľov, že nie sú oplote- né a označené zákazovými značkami.

Je len prirodzené, že vinohradníci, ktorí si v autách vozia pracovné náčinie, parkujú čo najbližšie k miestu, kde sa o vinohrad starajú. Je však nepochopiteľné, ak sa niekto ide do vinohradov prechádzať, zaparkuje rovnako a najlepšie tam, kde je obrobené. Ako keby sa rekreanti báli, že im odpadnú nohy, ak sa do vinohradov prejdú z asfaltového parkoviska pri BEZ-ke. Kde nie je osadená ceduľa, tam chýba akýkoľvek rešpekt k súkromnému vlastníctvu. Pritom motať sa niekomu po neoplotenom pozemku je to isté ako vojsť bez ohlásenia na označený súkromný pozemok.

Ľudia sú hákliví na svoje parkovacie miesta na sídliskách a je priam nepredstaviteľné vojsť niekomu do záhrady len preto, že sa mi tam páči a nie je tam plot, alebo vojsť niekomu do brány bez zvonenia, lebo nebola zamknutá.

Doba, keď bolo všetko štátne a všetko všetkých, je dávno preč. Cieľom vinohradníkov nie je zakázať vstup do vinohradov. Naopak, teší nás, že vinohrady sú stále atraktívne na prechádzky a rekreačné aktivity. Len si treba uvedomiť, že na každej návšteve sa máme správať slušne a s rešpektom k hostiteľovi.

Je smutné stále upozorňovať na to isté, že odpadky na zem nepatria, že odpad sa vyváža do zberného dvora, nie niekomu do vinohradu, že dronom sa nerobí nálet na pracujúceho človeka, že pri ohnisku si posedím, len ak sa vopred dohodnem... A že už vôbec neberiem nič, čo mi nepatrí. Žiaľ, všetky tieto neudhy, vrátane krádeží, sa stále vo vinohradoch dejú. Rodiny s deťmi a cyklisti sú často prekvapení a pohoršení, keď sa na svojej prechádzke stretnú s vinohradníkom v aute. Nuž, neuvedomujú si, že využívajú na svoju rekreáciu prístupové komunikácie, ktoré vinohradníci potrebujú k práci. Pritom riešenie je úplne jednoduché: stačí byť ohľaduplný a rešpektovať, že k svojmu oddychu využívam priestor, kde niekto iný pracuje.

Vajnorské vinohrady sú otvorené pre všetkých, ktorí sa chcú stretnúť a pohovárať s vinohradníkmi alebo len tak sa kochať krásou prírody, či hľadať pokoj pre dušu a oddych od rušného mesta. Tak si to nekazme navzájom.

Hovoríme s pani Beatou Veverovou, starostlivou ochrankyňou života a práce včielok (1)

Ked' k nim prídem, pozdravím ich – čaute, baby

Text a snímky: Stanislav Bachleda

V mestskej časti Bratislava-Vajnory sa nachádza včelnica, čo napokon nie je až tak niečo mimoriadne. Pozoruhodné je, že med, ktorý tunajšie včielky a ich starostlivá opatrovatel'ka pani Beáta Veverová vyprodukovali, certifikované medové laboratórium ohodnotilo najvyššími známkami, čo sme už v čísle 3.-4. Vajnorských noviniek v roku 2022 prezentovali.

Vajnorská včelnica

› Na úvod som svoju partnerku v rozhovore premenoval na Veverkovú, ale povedala, že sa už s takým pomenovaním stretla, takže sme plynule pokračovali v rozhovore. Na moju otázku, čo ju viedlo venovať sa práci so včielkami, prezradila...

Myšlienka robiť so včielkami a podieľať sa na vybudovaní vajnorskej včelnice sa u mňa rozvinula len v posledných rokoch. Vzťah k včielkam pochádza z môjho detstva, keď som chodievala na prázdniny k starým rodičom, ktorí mali hospodárstvo v susedstve Včelárskej paseky v Kráľovej pri Senci. Je to v súčasnosti jeden z mála zachovaných skanzenov včelárstva nielen u nás, ale aj v Európe. Spomínam si, ako som ako všetečné dieťa rada krútila s kľukou medometu a hltala všetko, čo o včelárení rozprával starý otec. Bola to súčasť nášho rodinného života, ale nebol to môj hlavný záujem. Počas strednej i vysokej školy som sa venovala iným, najmä športovým aktivitám podľa vzoru môjho

otca – predovšetkým ľahkej atletike v Slávii SVŠT (Slovenská vysoká škola technická, predchodca Technickej univerzity, pozn. red.) – behy, skoky atď. Vyštudovala som žurnalistiku a mojím cieľom bolo pracovať ako zahraničná spravodajkyňa v Latinskej Amerike – mala som možnosť vycestovať počas štúdia na Kubu a spracovať tam svoju diplomovú prácu.

› Ešte stále to nebolo o včelárstve....

...po návrate v septembri 1989 sa situácia zmenila a po nežnej revolúcii som sa dostala do tímu, ktorý pripravoval slovenské gastronomické zastúpenie na Svetovej výstave EXPO'92 v Seville. Po jej skončení som sa vrhla na prácu v public relations a marketingovej komunikácii pre medzinárodnú telekomunikačnú spoločnosť a fascinovali ma nové možnosti, ktoré ponúkali nové informačné technológie. S poznávaním manažovania

som si to nasmerovala k vlastnému podnikaniu, a tak v súčasnosti vlastním s manželom firmu, ktorá sa zaoberá dovozom a spracovaním korenín.

› Kedy nastal moment zlomu, že ste sa rozhodli najprv sa vzdelávať a následne naplno venovať včelárstvu?

Položila som si otázku – čo by sa dalo v seniorskom veku robiť, keď už nie sú na dennom poriadku starosti o deti? Čo by som mohla robiť v budúcnosti, aby to bolo prínosné aj pre druhých ľudí? Dozvedela som sa, že na Ekonomickej univerzite sa otvára kurz včelárstva pre seniorov, tak som sa prihlásila. Ekonomická univerzita je známa tým, že má svoju vlastnú včelnicu, o ktorú sa stará sám pán dekan doc. Drábik, ktorý sa mi stal aj mentorom pre včelnicu vo Vajnoroch. S univerzitou tretieho veku som začala vo Vajnoroch programom s výstižným

Pani Beáta Veverová

Pri ošetrovaní včelích rodín treba sa obliecť do kombinézy so siečkou na hlavu

názvom: „Nikdy nie je neskoro začať niečo nové...“. Hoci ešte nie som v dôchodkovom veku, aj keď sa už pomaly blíži, chcela som poznať ako žijú seniori v súčasnosti. Pri našich debatách som sa dozvedela, že vo Vajnoroch seriózne uvažujú o vytvorení včelnice. Myšlienka, pri zrode ktorej stáli pán starosta Michal Vlček a jeho zástupkyňa pani Soňa Molnárová, ma nadchla a už ma nepustila. Vďaka spolupráci s Ekonomickou univerzitou a jej centrom celoživotného vzdelávania sme sa pustili do príprav – výber lokality, zabezpečenie úlov, včelárskych pomôcok, včelstiev, potrebné ohlásenia a výroba rámkov, do ktorej som zapojila aj svojich najbližších.

› Kedy vznikla tunajšia včelnica?

Prvé úle s dvomi rodinami sme osadili 30. apríla 2021. A ja som skočila oboma nohami rovno do vody, aj keď som ešte nemala dostatok teoretických vedomostí a ani praktické poznatky. Mala som však veľkú podporu pána doc. Drábika, človeka veľmi nekonvenčného, univerzitnú autoritu, ktorý mi pomohol pri štarte do tohto sveta. Po roku som sa prihlásila na certifikovaný kurz včelárstva do Banskej Bystrice, kde som si doplnila vedomosti. Rada by som na SOŠ Pod Bánošom v Banskej Bystrici pokračovala v štúdiu včelárstva pre dospelých.

› Presadzujú sa aj vo včelárstve moderné technické zariadenia, technológie? Zda-

lo by sa, že starostlivosť o včely a výroba medu majú výlučne svoje tradičné postupy.

Aj včelárstvo sa vyvíja a uberá míľovými krokmi, informačné technológie sa používajú najmä na monitoring či preliečovanie včelstiev či vyhodnocovanie znášky bez toho, aby včelár musel otvoriť úl. Ako každá oblasť, aj táto si vyžaduje neustále vzdelávanie sa, je to stále práca, práca a ešte raz práca.

› Dalo by sa to obrazne nazvať aj diagnózou, aj keď takú zdravotnú kategóriu ešte nepoznáme?

V niektorých prípadoch nepochybne...

› Ako dlho sa venujete intenzívnemu včelárstvu?

Nie je to dlho – mám za sebou tri prezimovania včelstiev, ale je veľmi dôležité, aby ste mali pevnú a opornú osobnosť, ktorá je ochotná odovzdať hodnotné informácie. Vedie ma to stále k systematickému vzdelávaniu sa, lebo raz by som chcela svoje poznatky aj ja odovzdať ďalším záujemcom o včelárstvo.

› Aká je situácia v tejto oblasti – prichádzajú mladí, alebo je to len záležitosť vyšších generáčnych skupín?

Ťažisko zostáva na zrelejších členoch našej komunity, ale aj na pôde Slovenského zväzu včelárov, ktorého som členkou, vidím, že prichádzajú aj podstatne mladší, so skutočným

záujmom a dlhodobým výhľadom a častokrát aj s podnikateľskými zámermi. Mladší kolegovia dokážu využiť veľmi flexibilne aj informačné technológie a akosi ľahšie si uvedomujú, že včelárenie nemusí byť iba koníček, ale aj príležitosťou na podnikanie. Čo je veľmi potešujúce, o včielky a včelárstvo sa čoraz viac zaujímajú aj deti a mladí ľudia. Samozrejme, najlepším spôsobom ako začať včeláriť je nájsť vo svojom okolí staršieho včelára a učiť sa od neho. Raz videné je viac ako stokrát počuté.

› Sú včielky prispôsobené na čoraz častejšie sa meniacu klímu, alebo sa budú musieť šľachtením meniť?

Naša včela medonosná kranka je šľachtená, aby sa prispôbila tak zime na Orave, ako aj teplým obdobiam na juhu. Náhle zmeny počasia, akých sme svedkami čoraz častejšie, nie sú pre prírodu, a teda ani pre včielky dobré. Nie je nezvyčajné, že je dopoludnia slnečno a teplo a popoludní príde zrazu ničivý vietor. Ten je veľkým nepriateľom včelstiev. Teší ma, že sa nám podarilo zazimovať minulý rok šesť včelstiev a rovnaký počet zimu prežil. Idú do rozvoja, máme za sebou jarné prehliadky a keďže sa tento rok príroda akosi poponáhľala, už máme aj prvé odložence a plné medníky jarného medu.

› Musíte sa starať o včelstvá aj počas zimy?

Samozrejme, kontrolujeme včelstvá aj počas zimy, ale nie tak, ako by si niekto predstavo-

Takto je zaistená včelia larva

Príprava na ošetrovanie úľov

val – nepozerali sme do úľov, aby sme včielky nerušili. Sledujeme situáciu vo včelnici, či datle alebo sýkorky – nazývame ich živí škodcovia – neďobú do úľov, kontrolujeme letáče a melivo na monitorovacích podložkách. Ale v zime včielky potrebujú najmä pokoj.

› **Spomínali ste moderné technológie, nemáte v úli odpočívacie zariadenie?**

Nie, toto síce nerobíme, ale napríklad vďaka termovízii sa dá zistiť, kde sa v úli včielky počas zimy nachádzajú. Ak klesne vonkajšia teplota na 6-7 stupňov, utvoria v úli chumáč, v strede ktorého zohrievajú matku. V strede udržiavajú teplotu od 20 do 35 stupňov, na vonkajšom obvode chumáča len do desať. Samozrejme, potrebujú mať v dosahu dostatočné zásoby. Mnohí včelári napríklad využívajú na monitoring úľové váhy, ktoré dokážu kontrolovať na diaľku cez aplikáciu v mobilnom telefóne. Je toho pravdaže viac, čo vďaka technológiám včelárovi uľahčuje prácu.

› **Kedy nahradia nové včielky tie zimné? Bude nových včiel rovnako veľa ako rok predtým?**

Letné včielky sú tie, ktoré sa v tomto čase liahnu, dobre prezimované včelstvá naberajú na sile a v sezóne máme v jednej rodine aj 50 až 60 tisíc jedincov, kým zimných bolo len desať percent. Dochádza k abnormálnemu striedaniu generácií.

› **Treba zimné včely aj nejak vyživovať?**

Nepochybne by v prírode prežili v závislosti od priebehu zimy. Keďže im odoberáme zá-

soby medu, koncom leta – u nás spravidla po znáške zo slnečnice – musíme prikrmovať. Včelár zakrími podľa stavu zásob a sily včelstiev buď cukrovým roztokom alebo invertovaným tekutým krmivom. Včely si ich zaviečkujú.

Zimný chumáč sa pohybuje v úli podľa dosahu zásob. Včely, ktoré sú na vonkajšom obvode chumáča odoberajú zásoby z plástov a krmia najbližšie včely. Chumáč je v pohybe, včely z vonkajšieho obvodu sa pomaly presúvajú k stredu a takto to pokračuje celú zimu. Akonáhle sa oteplí nad 12 stup-

ňov, včely vylietajú, aby sa mohli vyprázdniť, my tomu hovoríme vykaliť sa. Ak je včelstvo zdravé, neprípadá do úvahy, aby to urobili v úli. Len chorobou napadnuté včelstvo kalí vo vnútri úľa.

V tejto chvíli sme náš rozhovor na chvíľu prerušili. Pani Veverová sa odbehla porozprávať s včielkami. Keďže bolo príjemné počasie, nefúkal ani vietor, úle boli zrejme v poriadku, po chvíli sa vrátila, aby sme mohli uskutočniť aj druhú časť nášho rozprávania, ktorú uverejníme v nasledujúcom čísle.

Včielky zohrievajú matku uprostred kruhu

Do materskej školy prišla jar

Text: Emilka Chlebinová. **Snímka:** archív materskej školy

Snežienky a konvalinky vítajú jar pomalinky. Slnka lúče hrejú svet, chladnej zimy zrazu niet...

S touto piesňou sme privítali jar aj v našej škôlke sv. Jána Pavla II. V záhradke nám rozkvitli krásne narcisy, tulipány a my sa z nich tešíme každý deň. Deti sa o záhradku vzorne starajú, polievajú, ale aj pozorujú prvý hmyz, ktorý sa po zime opäť zobudil. Veríme, že krásne jarne počasie nás bude tešiť čo najdlhšie a my si tak môžeme užiť veľa ďalších aktivít, ktoré nás čakajú.

Korčuľovanie ako relax

Text: Eva Šingľárová. **Snímka:** archív materskej školy

Po náročnej príprave a samotnom Testovaní 9 si naši deviataci potrebovali zresetovať hlavy. Rozhodli sa, že najlepší oddych je aktívny. A tak sa 26. marca 2024 vybrali aj so svojimi triednymi pani učiteľkami korčuľovať na ľade. Zabavili sa všetci, dokonca aj tí, ktorí stáli na korčuľoch prvýkrát.

Škôlkari navštívili našu knižnicu

Text: Emilka Chlebinová. **Snímka:** archív materskej školy

Mesiac marec je každoročne venovaný knihám a inak to nebolo ani tento rok. Preto sme aj my v našej škôlke venovali tento čas práve knihám. Čítali sme ich, rozprávali sa o nich, vyrábali si aj vlastné knižky, a dokonca sme navštívili tunajšiu miestnu knižnicu, kde sa nám venovala múdra pani knihovníčka.

Všetci vieme, že deti majú najradšej rozprávkové knihy, kde dobro víťazí nad zlom. Prostredníctvom knihy by mali deti svet vidieť nie taký, aký je, ale taký, aký by mohol byť...

Deti na plaveckom kurze

Text: Monika Koritková. **Snímka:** archív materskej školy

V dňoch 18. – 22. marca sa šiestaci Základnej školy sv. Jána Pavla II. zúčastnili na zdokonaľovacom plaveckom kurze v Banskej Bystrici. Zlepšili sa v rôznych plaveckých štýloch, vyskúšali si potápanie a počas voľných chvíľ objavili čaro bowlingu. Podstatné je, že zažili krásne spoločné chvíle s pani učiteľkami. Dúfame, že sa na tieto miesta ešte niekedy vrátíme.

Pár zážitkov z našej škôlky

Text: Mgr. Janette Cagaňová

Snímky: archív škôlky

Opäť k nám mal zavítať žonglér Alex a na jeho vystúpenie sme sa veľmi tešili. V deň príchodu sme už netrpezlivo čakali, čo všetko nám ukáže. Predviedol nám rôzne smiešne triky s náčiním a rôznymi pomôckami, ktoré používa pri žonglovaní. Detičky to veľmi bavilo a na konci si jeho pomôcky mohli sami vyskúšať pri veselej hudbe. Bola to veľká zábava.

Prišlo medzi nás Divadielko Dúha, Mravec Gregor. Zahrali nám príbeh o hľadaní domova, o láske, odvahe a priateľstve. Hravou formou nás zapájali do celého deja, čím nás obohatili o veľmi pekný a poučný zážitok.

Turistická vychádzka do Šúru je každoročnou tradíciou. Deti si po ceste do Šúru rozprávali, čo všetko na prechádzke vidia. Veľmi sa potešili, keď sme stretli koníky. Po príchode k zvonici sme sa občerstvili a spravili sme si spoločnú fotku. Boli sme plní zážitkov z turistickej prechádzky, ale aj unavení po dlhšej túre.

Ďalšou akciou bol environmentálny program – Daphné na tému Tajomstvá lesa. Pri prezentácií sme sa dozvedeli, čo poskytujú stromy nám a iným lesným obyvateľom. Rôznymi pomôckami a obrázkami nás pani lektorka oboznámila so záhadným životom v lesných skrýšach. Pomocou Lesnej víly poodkrývala lesné tajomstvá.

Zábavné Divadielko Kotkodák, ktoré prišlo medzi nás, nám zahrlo poučný príbeh O prasiatku Kvik a morke Dorke. Ukázali nám, ako morka Dorka vie so spoluprácou detí naučiť to najšpinavšie a najneporiadnejšie prasiatko zvládnuť hygienické návyky. Zapájali nás do rôznych úloh zábavnou formou, aby sa prasiatko naučilo byť čistotné. Veľmi to deti bavilo a celé prasiatko chceli poumývať od hlavy až po päty. Pre deti interaktívne, zároveň aj veľmi poučné predstavenie.

Projekt Tempus Universum, Výlet do Vesmíru. Hravou formou sme sa oboznámili s vesmírom, čo všetko v našej galaxii máme. Spoločne vymenovali všetky planéty a zahrli sa na kozmonautov a aj rôzne planéty, vytvárali z obrázkov hviezdu Veľkého medveďa, ktorú môžu vidieť na nebi. Vyskúšali si aj rôzne ďalekohľady, aby zistili, ako sa cez to pozerá a na čo sa používajú. Boli plní aktívnych, zaujímavých, pohybových a poučných poznatkov.

S predškôlkami sme absolvovali korčuľarsky kurz, kde sa deti učili korčuľovať a zoznamovať s ľadovou plochou. S trénermi sa zabavili rôznymi športovými aktivitami, učili sa stať a vzájomne spolupracovať. Bolo to pre nich náročné. Za usilovnosť, snahu a šikovnosť boli deti odmenené a, ako inak, medailou.

Pri príležitosti Mesiaca knihy sa konala beseda s detskou spisovateľkou G. L. Hertlíkovou o jej najnovších knižkách pre deti. Samo-

zrejme, že sme nezabudli navštíviť ani našu miestnu knižnicu, kde pre nás teta knihovníčka Helenka pripravila opäť zaujímavé knižky.

Predškôláci dostali pozvanie na návštevu ZŠ J. Pavla II. Mohli vidieť, ako to chodí v škole počas vyučovania. S pani učiteľkami si prezreli priestory školy a z korálikov vyrábali príviesok na kľúče alebo na ich prvú školskú tašku.. Odnášali si nielen príviesok na pamiatku, ale veľa nových poznatkov.

V polovici marca sa predškolské triedy nevedeli dočkať lezeckej steny. Absolvovali sme totiž s deťmi kurz lezenia na K2 v Bratislave. Liezli po rozprávkových stenách, niektorí s rešpektom, iní odvážne. Medailu si zaslúžili všetci. Odchádzali plní zážitkov, spokojnosti a nadšenia.

V marci nás čakala prvýkrát netradičná návšteva. Do škôlky k nám prišli naozajstne živé papagáje. Krásne sfarbené, rôzneho druhu, rôznej veľkosti. Bol to opäť nový zážitok. Najprv sme sa trochu báli, lebo keď vám pristane na ramene trochu veľký papagáj kakadu, neviete, čo môžete očakávať. Ale keď sme zistili, že niet sa čoho báť, osmelili sme sa a deti si ich mohli na ruke pohladkať, mohli ich nakrmiť... Naozaj úžasný zážitok, ako pre deti, tak aj pre nás dospelých. O tento zážitok sme sa podelili aj s naším pánom starostom, ktorý nás v ten deň spolu s pani Molnárovou prišiel pozdraviť k nášmu sviatku, ku Dňu učiteľov.

Ako v mestskej časti bezpečne jazdiť po cyklochodníkoch a zmiešaných chodníkoch

Text: redakcia

Snímka: unsplash.com

Na zmiešaných chodníkoch a cyklochodníkoch sa v mestách a obciach medzi chodcami na jednej a cyklistami na druhej strane často stávajú kolízne a konfliktné situácie. Prinášame preto základné informácie o pravidlách, ako sa jazdí na jednotlivých druhoch cyklochodníkov. Ale, samozrejme, tak ako všade inde, aj tu je to v prvom rade o vzájomnej tolerancii.

V mestskej časti Bratislava-Vajnory máme štyri druhy komunikácií pre cyklistov: samostatné cyklochodníky (napríklad na Osloboditeľskej ulici), zmiešané chodníky pre chodcov a cyklistov (napríklad v Parku pod lipami), samostatné cyklistické pruhy (ulica Pri starom letisku od kruhového objazdu v smere na Raču) a cyklopiktoridory (napríklad ulica Čierny chodník).

- › Ak je na mieste vyznačený cyklopruh, cestička pre cyklistov alebo cyklokoridor, cyklista je povinný ho použiť a jazdiť po ňom.
- › Po chodníku cyklista jazdiť nesmie, či už ide o chodník na pešej zóne alebo inde. Cyklista má ísť po priestore vymedzenom pre autá. Výnimkou sú deti do 10 rokov.
- › Maximálna povolená rýchlosť v pešej zóne je 20 km/h. **Odporúčame však chodiť pomalšie, ideálne do 10 km/h**, aby bol cyklista schopný zareagovať a zabrzdíť v prípade, ak by mu napríklad do cesty vbehlo dieťa.
- › Na cestičkách pre cyklistov a na zmiešaných chodníkoch sa jazdí vpravo. Ak chceme predbiehať, tak predbiehame po ľavej strane.
- › Na cestičkách pre cyklistov môžu jazdiť aj dvaja cyklisti vedľa seba, ale v momente, ak ide niekto oproti, tak sa musia zaradiť za seba.

- › Na zmiešaných chodníkoch sa takisto môže jazdiť po dvoch, ale v momente, ak ide niekto oproti, musíme sa zaradiť za seba. **Chodec tu má pred cyklistom prednosť.** Ak idem po pravej strane, predo mnou ide chodec a oproti druhý chodec, musím spomaliť a ísť za tým chodcom, kým nebude možné ho bezpečne predísť.

Aj tento rok sme spustili Vajnorský zelený taxík

Text: redakcia

Mestská časť Bratislava-Vajnory opäť spustila od 11. marca 2024 službu Vajnorský zelený taxík. Jej cieľom je pomôcť hlavne starším, osamelo žijúcim, zdravotne postihnutým a iným odkázaným spoluobčanom s odvozom čerstvého biologicky rozložiteľného odpadu rastlinného pôvodu. Služba bude dostupná v mesiacoch marec až november.

› Čo sa bude a nebude zbierať?

Do biologického odpadu, ktorý budú pracovníci hospodárskej správy zo záhrad

občanov vyvážať, patrí: kvety, tráva, lístie, drevný odpad zo strihania a orezávania krovin a stromov, vypletá burina, pozberové zvyšky z pestovania, piliny, drevná štiepka, hobliny, drevný popol. **Určite sem nepatria** veci ako kamene, hlina, veľké korene stromov a krov, zhnité ovocie a zelenina, cigaretové ohorky, uhynuté zvieratá, mäso, časti zvierat, kuchynský bioodpad a podobné veci.

› Aká bude cena?

Základná cena za vývoz odpadu je **10 eur** a pre starších spoluobčanov nad **64 rokov** bude zľavnená cena **5 eur**. Platba sa bude realizovať po odvoze na základe potvrdenia v zozname objednávok.

› Kedy a kde sa objednáva?

O službu Zelené taxi môžete požiadať vždy v pondelok v pracovnej dobe osobne na miestnom úrade alebo na telefónnom čísle 0911 630 491.

› Kedy a ako sa bioodpad zbiera?

Zber odpadu bude prebiehať v stredu. Odpad musí byť v stredu do 8:00 ráno pripravený vo vreciach, konáre po orezaní zviazané v balíku s dĺžkou konárov do dvoch metrov na dostupnom mieste pri vstupe na pozemok tak, aby nebránil prechodu chodcov a prejazdu vozidiel.

Pracovníci majú právo odmietnuť odvoz odpadu, ktorý medzi určený bioodpad nepatrí.

Život FK Vajnory

Text: Richard Fekete

Snímky: archív FK Vajnory

Pri každom stretnutí s rodičmi im z pozície predsedu klubu opakujem, že síce FK Vajnory nikdy nebude mať také zázemie a infraštruktúru ako FC Liverpool, FC Barcelona, Bayern Mníchov či Juventus Turín, ale filozofiu a myšlienky, s ktorými v týchto a iných špičkových kluboch pracujú tréneri s mládežou, môžeme využiť hocikedy. Na Slovensku je najviac inšpiratívnym klubom MŠK Žilina. Množstvo reprezentantov vo všetkých kategóriách, viacerých odchovancov vo veľkých európskych kluboch, úspešný a hodnotný predaj hráčov, ale hlavne ucelená a dlhoročne udržiavaná jasná filozofia. To boli hlavné motivačné prvky, ktoré nás vyprovokovali ísť tam na trénerskú stáž. Hlavne o nej budú nasledujúce riadky.

TRÉNERSKÁ STÁŽ V ŽILINE

Nie je u nás veľa klubov, ktoré by sa podieľali na vzdelávaní „cudzích“ trénerov. Žilinčania ale búrajú mýty aj v tomto ohľade. Viaceré semináre, ktoré organizujú, doplnili pred rokom stážami. My sme ju absolvovali v polovici apríla. Pôvodne trojdňový program sme si nechali upraviť na 2 dni, aby nás mohlo ísť čo najviac. Nakoniec pracovné povinnosti nepustili z Bratislavy z hlavných trénerov len troch. A, žiaľ, Palo Mikulec (U11) deň pred odchodom ochorel. Nakoniec teda bolo zástupcov FK Vajnory sedem. Spolu s kolegami z dvoch českých klubov a tromi trénermi FK Humenné sme začali nabitý program prednáškou **Viktora Mika**, šéftrénera predprípravky, ktorý odpovedal aj na pár všeobecných otázok.

› Prečo sa MŠK Žilina rozhodol organizovať takéto stáže?

Kvôli záujmu trénerov o informácie o rozvoji hráčov ako aj samých seba. Uvedomujeme si, že rozvoj hráča začína rozvojom trénera.

› Ako obohacujú Váš klub a trénerov?

Každý tréner, ktorý príde, si so sebou nesie zaujímavý postreh alebo otázku, ktoré rozvíjajú aj našich trénerov a súčasne klub.

› Máte trénerov, ktorí nie sú stotožnení s filozofiou MŠK?

Takých si nevyberáme. Na úvodnom pohovore prezentujú obe strany svoj pohľad a filozofiu a následne sa rozhoduje o vzájomnej spolupráci.

› Ako značka MŠK Žilina komunikuje s rodičmi?

Hlavne v kategóriách prípraviek a mladších žiakov sú v oblasti klubovej filozofie vzdelávaní neustále počas celej sezóny. Najviac pri prechode hráčov z menších plôch na celé ihrisko. Vysvetľujeme im kľúčové body. Je to však dlhodobý proces a nie všetci to dokážu hneď realizovať. Na ich pochopenie najprv musia dokázať vnímať aj samotnú hru a to, čo hráči potrebujú, aby sa dokázali presadiť.

› Čo sa deje, ak rodičia nedodržia dohodnuté pravidlá?

Riešime to individuálne a následne aj s celou skupinou v danej kategórii. Snažíme sa situáciu riešiť konštruktívne. Pokiaľ neprichádza k zmene a nepomáhajú ani individuálne sedenia, je potrebné pristúpiť k ukončeniu spolupráce. Hodnoty a pravidlá sú na prvom mieste.

Viktor Miko, ktorý zároveň vedie U13, načrtnol na úvodnej prednáške ideálny stav, ktorý by

chceli v Žiline dosiahnuť. Je jedným z jeho hlavných tvorcov. Jeho súčasťou je, že v jednom tíme je maximálne 24 hráčov a na jedného trénera pripadá 6 až 8 detí. Postupom času sme debatami s trénermi zistili, že klubová filozofia je v mnohých smeroch napĺňaná, ale na maximálnu mieru sa ešte klub nedostal. Ale v MŠK to berú ako výzvu a postupne sa k nej posúvajú.

Za dva dni sme absolvovali celkovo 4 prednášky (šéftrener prípravky, riaditeľ akadémie, tréner U16, šéftrener žiakov) a videli sme na troch rôznych miestach spolu až 13 tréningových jednotiek od detičiek v U7 až po mužov s novým trénerom Ščasným. Našou prioritou boli mladí hráči od predprípravky po mladší dorast. Videli sme v akcii nielen špičkových mládežníckych trénerov, ktorých bežný človek nepozná, ale aj bývalých skvelých hráčov, ako Viktor Pečovský či Mário Pečalka, ktorí pri mládeži pracujú tiež.

Debaty s trénermi, ktorí po tréningoch ochotne odpovedali na všetky naše otázky, boli veľmi úprimné. Vďaka tomu sme spoznali nielen modernú filozofiu postavenú na odborných základoch a dlhoročných skúsenostiach, ale aj problémy, s ktorými sa v Žiline stretávajú. Hlavným cieľom MŠK je vychovať čo najskôr hráča pre potreby seniorského futbalu s možnosťou finančne ho zhodnotiť predajom do zahraničia. A to sa klubu darí aj vďaka tomu, že tréneri mládežníckych tímov, hlavne v prípravke a žiakoch, „netlačia“ na výsledky.

FILOZOFIA MŠK ŽILINA

Základom práce s deťmi do U11, keď tie, ktoré chcú pokračovať v tomto klube, musia prejsť na športovú školu v Závodí, je spoznať každé z nich tak, aby si boli všetci tréneri istí, že je schopné prekonať prekážky a zvládnuť všetky nástrahy.

Charakter je najdôležitejší. V klube pracujú s tézou, že na 60 až 70% je daný geneticky a do 6 rokov je už určený napevno až na 90%, a tým pádom ho už nemôžu veľmi ovplyvniť. Náročné prijímacie pohovory do piatej triedy sú preto len vrcholom dlhoročného pozorovania, v rámci ktorého deti samy odpratávajú tréningové pomôcky, upratujú si izby, balia sa, chystajú si desiatu, samy si nakupujú suroviny a robia raňajky na sústreďeniach či výjazdoch. Nikto pred nimi „nezametá“, práve naopak. Úspech sa začína v detstve, a preto sú vytlačané z komfortnej zóny. V Žiline očakávajú a snažia sa to naučiť aj rodičov, že dieťa bude samostatné aj doma.

Samostatnosť je totiž základom sebedovania. A kto nie je sebedomý, nepresadí sa. K tomu ale patria aj disciplína, slušnosť, rešpekt, zvládanie výzev, odolnosť, nasadenie. A tiež uvedomenie si, že každý hráč je zodpovedný za svoj výkon v prvom rade sám (až na 80%).

Vnútna emočná väzba je ďalším dôležitým faktorom. Vo Vajnorských novinkách som o nej už viackrát písal a hovoríme o nej s našimi rodičmi na každom stretnutí. V Žiline sa ju snažia vybudovať hlavne tým, že deti veľa času z tréningov len hrajú takzvaný pouličný futbal bez vstupov trénera (najhoršie je dať dieťaťu priveľa informácií), aby z neho mali radosť. Nevšímajú si výsledky zápasov, neriešia taktiku, ktorou ich niektorí súper v mladších ročníkoch potom síce prevyšujú, ale po niekoľkých rokoch sa situácia otočí a rovesníkov z iných klubov už zatienia. Hlavné je, aby deti zvládli individuálnu techniku a takzvané uvedomovacie cvičenia, pri ktorých sa učia pochopiť princípy hry samostatne. S minimálnymi opravami a čo najmenej direktívnym koučingom.

Najlepší učiteľ (tréner) inšpiruje. Otvorenými otázkami s prihliadnutím na mentálny vek nútia v Žiline deti myslieť a hľadať vlastné riešenia. Tým v nich vyvolávajú veľkú dôveru,

dávajú im voľnosť a priestor na objavovanie a spoznávanie zákonitostí futbalu. Do 12 rokov ešte nemajú kapacitu na to, aby vnímali slovo „kolektív“ tak, ako dospelí. A preto sú podporované ako individuality. Ostatné atribúty hry sa naučia v staršom veku.

ÚSPEŠNÁ ZNAČKA NIE JE ZÁRUKOU POCHOPENIA

Každý zo siedmich „Vajnorákov“ si zo Žiliny odniesol mnoho poznatkov. Ja ako predseda nášho skromného klubu tiež. Prevažná väčšina z nich je pozitívna (stotožnenie sa s filozofiou, práca a komunikácia trénerov, prepojenie tímov, fungovanie akadémie, spolupráca so školou, zabezpečenie a možnosti tréningového procesu, spolupráca s fyzioterapeutom a kondičnými trénermi, odhaľovanie žilinského know-how cez semináre a stáže, snaha

Viktor Miko

o vzdelávanie rodičov a detí o stravovaní či strečingu hneď po záťaži, ktorý považujú v Žiline za kontraproduktívny, a mnoho ďalších), ale aj zopár prekvapujúco negatívnych. Tým najmenej pochopiteľným je, že napriek tomu, ako MŠK Žilina dlhodobo špičkovito pracuje, generuje veľa kvalitných mladých hráčov pre seniorský futbal, vie zarobiť na predaji tých najlepších, mnohí rodičia detí o jeho filozofii stále pochybujú a porušujú nastavené pravidlá. Čo ešte musí klub, ktorý je v mládežníckej Lige Majstrov na úrovni najlepších akadémii sveta, dokázať, aby uverili?

Okrem neakceptovateľného koučovania a vstupu do tréningových návykov detí je najväčším problémom v prípravke pretrénovanie. A nie preto, že mládežníci trénujú takmer výlučne na umelej tráve. Napriek tomu, že tréningové plány vytvárajú špičkoví tréneri po debatách s fyzioterapeutmi, odborníkmi na stravu či psychológmi, rodičia deťom vytvárajú záťaž navyše. Vo štvrtok, keď majú všetky mládežnícke tímy od futbalu voľno v rámci psychohygieny, ale aj v iných dňoch, keď tréneri očakávajú, že oddychujú, musia mnohé z detí na popud rodičov chodiť na individuálne tréningy k rôznym „odborníkom“, ktorí sa ani nenamáhajú zistiť si, aké zaťaženie na tréningu či v zápase malo dieťa v klube deň pred, deň po alebo v extrémnych prípadoch dokonca v ten istý deň. Výsledkom je pretrénovanie, oveľa častejšie a vážnejšie rastové problémy, zranenia, nechúť, vyhorenie, minimum energie, unavený organizmus bez možnosti regenerovať a nabráť sily na normálny rast svalov a kostí či ďalší tréning. K tomu ešte môžeme prirátavať aj neochotu priznať zranenia napriek tomu, že deti a rodičia po upozorne-

niach klubových špecialistov vedia, že ak hráč včas oznámi, že má zdravotný problém, doba jeho liečenia sa dramaticky skraca.

Nie len jedna futbalová cesta je tá správna, ale ak je v klube nejaká jasne stanovená, treba po nej spoločne ísť. Na jej napĺňanie je potrebná v prvom rade **jednotnosť**. Bez nej klub nedokáže nič a je prakticky zbytočný. Či sa volá MŠK Žilina alebo FK Vajnory...

Po stáži odpovedali naši tréneri na tieto otázky:

- 1) Čo ťa najviac zaujalo z filozofie MŠK Žilina?
- 2) Ktoré informácie vieš preniesť do tréningového procesu u nás?
- 3) Čo po tejto návšteve zmeníš v tréningu?
- 4) Aký najväčší odkaz si si odniesol?
- 5) Čo by mohol prevziať samotný FK Vajnory?

Radoslav Kováč (predprípravka)

- 1) „Pozitívne dôraz na samostatnosť, výživu a regeneráciu hráčov. Jednotnosť v dodržiavaní filozofie, ale zároveň aj sebarealizácia trénera vlastnými prvkami v tréningu. A negatívne, že hráč je produkt, ktorý musí byť už vo veku 17, 18, 19 rokov pripravený do mužského futbalu, inak sa nepresadí a častokrát končí s futbalom.“
- 2) „Všetky, ale musíme ich prispôbiť nášmu klubu, našim podmienkam, našim hráčom.“
- 3) „Ešte viac sa v tréningoch U8 a U7 zameriam na pohybové hry a pouličný futbal, t. j. futbal bez zásahu trénera.“
- 4) „Za každú cenu podporovať kreativitu hráčov. Príliš veľa informácií a inštrukcií ho môže zväzovať.“
- 5) „Mnohé veci, ktoré sme sa dozvedeli, už máme v našom klube prevzaté a fungujú nám. Ako na-

príklad práca s rodičmi, individuálny rozvoj hráča a pod. Ďalšie, ktoré by sme si priali, ako napríklad spoluprácu so školami, fyzioterapeuta, zázemie a iné, zatiaľ nevieme veľmi ovplyvniť.“

Pavol Miženko (asistent PP)

- 1) „Že taktiku riešia iba v herných cvičeniach. Neexistuje žiadna teória alebo presúvanie hráčov po ihrisku bez herných cvičení. V nich sú cez správne pokyny a úlohy, ktoré hráči musia plniť, skryté taktické veci, ktoré sa opakovaním dostávajú do herného prejavu mužstva.“
- 2) „Nie je dôležité, aké cvičenie tréner v kategórii U7 vymyslí, ale musí byť účelné formou príbehu a zábavy. V tejto kategórii vytvárame pozitívne prostredie. Učíme deti, aby boli samostatné a zodpovedné. Bez drilových cvičení.“
- 3) „Pri hre nechám deťom samostatnosť pri pouličnom futbale, aby som v nich nezabíjal kreativitu zbytočnými príkazmi.“
- 4) „Nechť deťom voľnosť, pretože do kategórie U12 nechápú, čo je tím, a prirodzene nevedia kombinovať. Nerobiť cvičenia izolovane mimo herných cvičení.“
- 5) „Na základe toho, čo som počul a videl, sa náš klub plne stotožňuje s filozofiou MŠK Žilina a snaží sa v skromných podmienkach pracovať s mládežou tak, aby na prvom mieste a za každú cenu neboli výsledky, ale rozvoj hráča a budovanie kolektívu.“

Michal Horvatovič (U10)

- 1) „Dôraz na samostatnosť detí.“
- 2) „Hlavne praktické cvičenia, ktoré sme videli pri sledovaní tréningov.“
- 3) „Nebudem vstupovať počas hry do deja.“
- 4) „Za rozvoj hráča je zodpovedný v prvom rade sám hráč. Až na úrovni 80%.“
- 5) „Dôležitejšie je, čo sme si odniesli my tréneri. Každého z nás táto stáž veľmi obohatila a ukázala nám smer, akým sa máme vydať.“

Stanislav Angelovič (U13 bieli)

- 1) „Zázemie klubu, fungovanie a počet trénerov (troja na jedno družstvo), prepojenie filozofie klubu naprieč kategóriami a fyzické nasadenie hráčov vo všetkých kategóriách.“
- 2) „Individualizácia v tréningovom procese. V rámci možností riešiť či už skupinu hráčov po formáciách alebo jednotlivcov a zlepšovať ich schopnosti.“
- 3) „Začleníme do rozcvičenia pred tréningami a zápasmi expandery. Zvýšime objem rozvoja sily vlastnou váhou.“
- 4) „Videl som ako funguje v mládeži špičkový slovenský klub a aká je cesta k tomu, aby vyprodukoval hráča pre A-tím alebo na predaj do zahraničia.“
- 5) „Komunikáciu v trojuholníku hráč-klub-rodič a fyzické nasadenie v tréningoch a tým pádom aj v zápasoch.“

Michal Malovec (U13 modrí)

- 1) „Kritériá výberu hráčov do akadémie na základe osobnosti daného dieťaťa.“
- 2) „Dať väčšiu zodpovednosť hráčom v tréningovom procese a tým rozvíjať ich samostatnosť.“
- 3) „Zaradíme moderné futbalové prvky, ako sú napr. expandery. Budeme deti nabádať k maximálnemu nasadeniu a zameriame sa už aj na silové cvičenia.“
- 4) „Netlačiť príliš na výkon hráča, nakoľko nevieme, kedy presne dosiahne požadovanú výkonnosť. A komunikácia smerom k rodičom aj na tému napredovania dieťaťa.“
- 5) „Zaradiť do tréningu plávanie a posilňovňu.“

Andrej Kulčár (U17)

- 1) „Že sa venujú rozvoju hráča nielen po hernej, ale aj mentálnej stránke na každej úrovni.“
- 2) „Zvýšenie tréningového a zápasového nasadenia hráčov.“
- 3) „Zaradím do tréningu viac malých hier a hier cielených na individuálne rozhodovanie.“
- 4) „Futbal nie je len hra, ale životný štýl.“
- 5) „Energiju a nadšenie všetkých zainteresovaných v klube od hráčov až po prezidenta.“

Na záver o mužoch

Do uzávierky tohto čísla náš seniorský výber odohral v VI. lige 5 jarých stretnutí. Najprv trikrát vonku so striedavými úspechmi, keď z troch vyhral dva – Hrubý Šúr 6:0 (naše góly: 2 Miženko, Arendáč, Vanko, Nagy, Zeman), Malinovo 2:3 (2 Zeman), Igram 3:1 (2 Bľanda, Matovič), potom sme doma hlavne vďaka narodeninového oslávencovi Paľovi Miženkovi, ktorý mal podiel na 4 góloch, zaslúžene zdolali Chorvátsky Grob 5:0 (2 Bľanda, Ďuriš, Zeman, Pašuth), a znova vonku sme vyhrali na ihrisku NŠK 3:1 (Bľanda, Zeman, Matovič).

Najväčším smoliarom jari je zatiaľ Marek Arendáč. Nová posila do útoku sa ukazovala výborne už v príprave a vo svojom úvodnom súťažnom zápase dal Marek dokonca náš prvý gól v tomto kalendárnom roku, ale už na konci prvého polčasu duelu v Hrubom Šúri ho musel tréner Hulák vystriedať s potrhanými väzmi v členku. Veľký parták do kabíny tak na jar už hrať nebude. V klube veríme, že sa po letnom pobyte v USA vráti zdravý a s rovnakou formou a chuťou dávať góly. V Igame si zase potrhala väzy v ramene Maroš Hostovčák a ani on sa už v tejto sezóne na ihrisko nedostane.

Naše mužstvo by ju chcelo ukončiť v tabuľke čo najvyššie. Na lídra z Kráľovej pri Senci sme 7 kôl pred koncom strácali už 14 bodov, ale druhý Volkswagen a tretiu rezervu Devínskej Novej Vsi sme mali stále na dosah (strata 4 resp. 3 bodov a mali sme zápas k dobru).

08
JÚNA

OD
12.30

Vajnorská
podpora
spoločnosť

VAJNORSKÁ

Penalta

13. ROČNÍK • štadión FK Vajnory

Súťažte o bicykle, veľkoplošné TV a autá na víkend

12.30 registrácia • 14.00 začiatok

Kultúrne a spoločenské podujatia

MÁJ/JÚN

Máj

1.5. 10:00

Opekačka na Mahrovej búde

MČ Vajnory + Poľovnícka spoločnosť Vajnory

📍 Mahrova búda

4.5. 14:00

Vajnkošť Festival vajnorských vín

Via Vitis

📍 DK Vajnory

12.5. 15:00

Deň matiek

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

25.5. 15:00

Na Urbana v Širokém

ViaVitis

📍 Vajnorské vinohrady

Jún

1.6.

Medzinárodný deň detí

MČ Vajnory

📍 Detské ihrisko
Koniarková

8.6.

Vajnorská penalta

FK Vajnory + MČ Vajnory

📍 Futbalové ihrisko

15.6.

66. výročie HK Vajnory

HK Vajnory

22.-23.6.

Detský futbalový turnaj

FK Vajnory + MČ Vajnory

📍 Futbalové ihrisko

29.6.

Otvorenie kultúrneho leta

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

Zmena programu vytrádená!

Na týchto podujatiach sa budú vyhotovovať fotografické zábery alebo audiozáznam.

UROBILI SME NA JAR VO VAJNOROCH

Prvé jarné kosenie trávnikov
v mestskej časti

Opravovali sme komunikácie
na Vajnorských jazerách

Starali sme sa o rozkvitnuté
Vajnory

Na kruhovom objazde sme inštalovali
veľkonočnú výzdobu

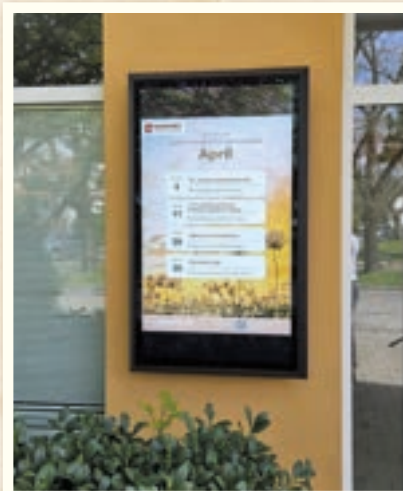
Čistili sme okolie
Jurskej cesty

Po zime sme opäť nainštalovali
nápis Vajnory

Orezávali sme kríky
na cestách

Umiestnili sme elektronickú informačnú
tabuľu na dom kultúry

Sadili sme zeleň na rôznych
lokalitych